

Metodické usmernenie
Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 2. decembra 2013 č. 6/2013

k ochrane platobnej inštitúcie, inštitúcie elektronických peňazí,
agenta platobných služieb, pobočky zahraničnej platobnej inštitúcie
a pobočky zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí
pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu

Národná banka Slovenska, útvar dohľadu nad finančným trhom, na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov, v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR, finančnou spravodajskou jednotkou Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (ďalej len „FSJ“) vydáva toto metodické usmernenie:

Článok 1
Účel

(1) Účelom tohto metodického usmernenia je poskytnúť platobným inštitúciám, inštitúciám elektronických peňazí, agentom platobných služieb, pobočkám zahraničných platobných inštitúcií a pobočkám zahraničných inštitúcií elektronických peňazí (ďalej len „finančná inštitúcia“ alebo „pobočka finančnej inštitúcie“) podrobnejšie vysvetlenie k plneniu ich povinností, vyplývajúcich z právnych predpisov zameraných na prevenciu legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu vo finančnom systéme, ktoré sú založené nielen na slovenskej právne záväznej úprave, ale aj na medzinárodných štandardoch a v neposlednom rade aj na znalostiach, skúsenostiach a praxi nadobudnutých pri výkone dohľadu a kontroly zo strany NBS a FSJ. Finančné inštitúcie sú povinné dodržiavať povinnosti stanovené zákonom č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon 297/2008“), pričom je nutné zároveň postupovať aj v súlade s ďalšími právnymi predpismi, a to predovšetkým so zákonom č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon 492/2009“).

(2) Pri príprave tohto metodického usmernenia autori vychádzali zo skutočnosti, že pravidlá stanovené právnymi predpismi predstavujú minimálne požiadavky a nemôžu, ani nechcú svojim obsahom dávať návod na riešenie všetkých prípadov, ktoré prax prinesie. Dávajú však finančným inštitúciám možnosť využitia ďalších zdrojov informácií, a nastaviť si vlastné pravidlá, v prípade potreby aj prísnejšie, než je vyžadované slovenskými právnymi predpismi. V súlade s účelom sledovaným uvedenými zákonmi a týmto metodickým usmernením finančné inštitúcie môžu využívať aj dokonalejšie postupy, najmä také, ktoré sú už zaužívané a overené v ich praxi alebo v praxi ich materských spoločností z iných členských štátov Európskej únie (ďalej len „EU“). Môžu tak lepšie prispieť k realizácii globálnej politiky prevencie a ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu v rámci finančnej skupiny, ktorej sú súčasťou.

(3) Ustanovenia tohto metodického usmernenia sa na inštitúciu elektronických peňazí, pobočku zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí a agenta platobných služieb podľa § 75 zákona 492/2009, ktorý poskytuje platobné služby pre platobnú inštitúciu v inom členskom štáte vzťahujú primerane.

Článok 2

Koncepcia ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu

(1) Finančná inštitúcia je povinná mať vlastnú koncepciu v oblasti prevencie a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu (ďalej aj „koncepcia ochrany“). Koncepcia ochrany musí byť stanovená tak, aby bol zabezpečený efektívny výkon činností zameraných na prevenciu a odhaľovanie legalizácie a financovania terorizmu vo finančnej inštitúcii.

(2) Pri stanovovaní a uplatňovaní koncepcie ochrany finančnej inštitúcie v oblasti prevencie a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu sú vhodnou pomôckou a cenným zdrojom informácií aj domáce a medzinárodné štandardy, názory a usmernenia slovenských a zahraničných regulátorov, analýzy významných domácich a zahraničných inštitúcií alebo poradenských spoločností, a v neposlednom rade aj skúsenosti a prístup ostatných spoločností v rámci rovnakej finančnej skupiny. Pri tvorbe koncepcie ochrany finančná inštitúcia zohľadňuje svoje obchodné zámery, existujúcu klientelu, rozsah činností a produktov (druhov obchodov) a s tým súvisiacu potenciálnu hrozbu ich zneužitia na účely legalizácie a financovania terorizmu.

(3) Koncepcia ochrany a prevencie legalizácie a financovania terorizmu je súčasťou systému riadenia rizík vo finančnej inštitúcii, najmä operačného rizika.

(4) Dôležitou súčasťou koncepcie ochrany finančnej inštitúcie sú:

- a) program vlastnej činnosti v zmysle § 20 zákona 297/2008 (ďalej len „program“),
- b) organizačná štruktúra zabezpečujúca efektívny a nezávislý výkon činností v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu (ďalej len oblasť „AML“),

(5) Stanovy finančnej inštitúcie v zmysle § 69 zákona 492/2009 vymedzujú najmä jej organizačnú štruktúru a rozdelenie právomocí a zodpovedností osôb a útvarov, vrátane oblasti AML. V rámci organizačnej štruktúry finančná inštitúcia určí člena štatutárneho orgánu alebo vedúceho zamestnanca, ktorý je zodpovedný za oblasť AML (ďalej len „zodpovedná osoba“). Koncepciu ochrany v písomnej podobe prijíma štatutárny orgán, ktorý zodpovedá aj za jej realizáciu.

(6) Pobočka finančnej inštitúcie v rámci organizačnej štruktúry určí vedúceho zamestnanca, ktorý je zodpovedný za oblasť AML, alebo určí, že zodpovedným za oblasť AML je vedúci pobočky (ďalej len „zodpovedná osoba pobočky“). Koncepciu ochrany zahraničnej pobočky v písomnej podobe prijíma zodpovedná osoba pobočky, pričom je zároveň zodpovedá za jej realizáciu.

Článok 3

Organizačná štruktúra zabezpečujúca efektívny a nezávislý výkon činností v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu

(1) Za celkovú ochranu finančnej inštitúcie pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu a realizáciu koncepcie ochrany zodpovedá štatutárny orgán finančnej inštitúcie.

(2) Za celkovú ochranu pobočky finančnej inštitúcie pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu a realizáciu koncepcie ochrany zodpovedá zodpovedná osoba pobočky.

(3) Za praktickú realizáciu činností v oblasti AML, predovšetkým za výkon bežných každodenných činností zabezpečujúcich napĺňanie koncepcie ochrany, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií (ďalej len „NOO“) a priebežný styk s FSJ vo finančnej inštitúcii zodpovedá určená osoba (ďalej len „určená osoba“). Pojem určená osoba nahrádza v tomto metodickom usmernení pojem „anti-money laundering and counter terrorist financing compliance officer“, ktorý je zaužívaný v terminológii medzinárodných inštitúcií presadzujúcich princípy prevencie legalizácie a financovania terorizmu a označuje zamestnanca finančnej inštitúcie, ktorý zabezpečuje plnenie úloh ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

(4) Výkon činnosti určenej osoby nie je vhodné zabezpečovať prostredníctvom outsourcingu.

(5) Finančná inštitúcia zabezpečí plnohodnotnú zastupiteľnosť určenej osoby prostredníctvom zástupcu určenej osoby.

(6) Finančná inštitúcia pri obsadzovaní funkcie určenej osoby a jej zástupcu vyžaduje od kandidátov preukázanie občianskej bezúhonnosti, primerané vzdelanie, zodpovedajúcu odbornú prax, primeranú odbornú spôsobilosť pri aplikovaní platného programu a hlavných legislatívnych právnych noriem v oblasti AML.

(7) Určenú osobu finančnej inštitúcie a jej zástupcu vymenúva a odvoláva štatutárny orgán, po predchádzajúcom prerokovaní s dozornou radou. Určená osoba finančnej inštitúcie je v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu finančnej inštitúcie.

(8) Určenú osobu pobočky finančnej inštitúcie vymenúva a odvoláva zodpovedná osoba pobočky alebo vedúci pobočky. Určená osoba pobočky finančnej inštitúcie podlieha zodpovednej osobe pobočky alebo vedúcemu pobočky.

Ak má finančná inštitúcia v rámci Slovenskej republiky viacero miest, v ktorých vykonáva svoje činnosti, môže na takýchto miestach určiť zamestnanca, ktorý nemusí byť členom útvaru zodpovedného za výkon činností potrebných na zabezpečenie úloh preventívneho systému (ďalej „útvár prevencie“), a poveriť ho výkonom vybraných činností, náležitých určenej osobe alebo útvaru prevencie (ďalej len „poverený zamestnanec“). Poverený zamestnanec je v priebežnom pracovnom kontakte s určenou osobou. Ak finančná inštitúcia zriadi aj útvár prevencie, určená osoba je vedúcim uvedeného útvaru.

(9) Do náplne práce určenej osoby patrí predovšetkým:

- a) priebežná príprava a aktualizácia programu a prípadných ďalších potrebných predpisov a postupov pre oblasť AML,
- b) plnenie riadiacich a kontrolných úloh v oblasti, ktorú vykonáva a za ktorú zodpovedá v rámci útvaru prevencie, ak bol zriadený,
- c) komunikácia, spolupráca a priebežné udržiavanie kontaktov s FSJ; vrátane včasného ohlasovania NOO,
- d) organizácia a stanovenie pravidiel pre vzdelávanie príslušných zamestnancov finančnej inštitúcie vrátane novoprijatých zamestnancov,
- e) analytická a poradenská činnosť vo vzťahu k posudzovaniu a oznamovaniu NOO príslušnými zamestnancami v súvislosti s realizáciou obchodov a finančných operácií klientov.

(10) Určená osoba a jeho zástupca sú povinní vykonávať svoje funkcie s riadnou starostlivosťou. Správu o svojej činnosti, resp. o činnosti útvaru prevencie, ak bol zriadený, predkladá určená osoba finančnej inštitúcie štatutárnemu orgánu najmenej jedenkrát ročne. Správu o svojej činnosti, resp. o činnosti útvaru prevencie, ak bol zriadený, predkladá určená osoba pobočky finančnej inštitúcie zodpovednej osobe pobočky a vedúcemu pobočky najmenej jedenkrát ročne.

Správa o činnosti obsahuje najmä nasledujúce informácie:

- a) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO podaných zamestnancami,
- b) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO, ktoré neboli postúpené FSJ s odôvodnením nepostúpenia,
- c) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO postúpených FSJ,
- d) prehľad zistených nedostatkov a návrh opatrení a termínov na ich odstránenie,
- e) informácie z uskutočnených kontrol,
- f) informáciu alebo prehľad o uskutočnených školeniach príslušných zamestnancov.

(11) Zabezpečenie dostatočne nezávislého postavenia určenej osoby, jej zástupcu a útvaru prevencie v štruktúre štatutárnych orgánov, vedúcich zamestnancov a organizačných útvarov je dôležitým prvkom koncepcie ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu vo finančnej inštitúcii. Začlenenie určenej osoby v organizačnej štruktúre finančnej inštitúcie obsahuje nasledujúce prvky zaručujúce vhodne vymedzené postavenie určenej osoby, jej zástupcu a prípadne útvaru prevencie:

- a) upravenie právomocí a povinností určenej osoby a jej zástupcu v ich pracovných náplniach s dôrazom na prvotnú oblasť pôsobenia, ktorou je zabezpečovanie prevencie a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu (ďalšie činnosti nesmú brániť v presadzovaní účinných opatrení v prvotnej oblasti),
- b) oddelenie od útvarov zabezpečujúcich pre klientov výkon obchodov, resp. finančných operácií klientov,
- c) neobmedzený prístup určenej osoby a jej zástupcu ku všetkým dokumentom, databázam a informáciám finančnej inštitúcie,
- d) samostatné a nezávislé rozhodovanie určenej osoby a jej zástupcu pri posudzovaní neobvyklostí obchodných operácií klientov, oznámených príslušnými zamestnancami v rámci interného systému oznamovania
- e) samostatné a nezávislé rozhodovanie o spracovaní a následnom zaslaní hlásenia o NOO FSJ,

- f) kontrolná funkcia určenej osoby, jej zástupcu, príp. útvaru prevencie vo vzťahu k útvarom a príslušným zamestnancom zabezpečujúcim výkon obchodov, resp. finančných operácií klientov,
- g) oddelenie určenej osoby, jej zástupcu, príp. útvaru prevencie od zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly v organizačnej štruktúre, ale pri súčasnom zachovaní následného výkonu kontroly ich činnosti uskutočňovanému zo strany zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly,
- i) v prípade mimoriadne závažných okolností alebo situácií, okamžitá informácia štatutárnemu orgánu, resp. zodpovednej osoby pobočky.

Článok 4

Program vlastnej činnosti finančnej inštitúcie

(1) Finančná inštitúcia je povinná podľa § 69 zákona 492/2009 v stanovách rozdeliť a upraviť právomoci a zodpovednosť za ochranu pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochranu pred financovaním terorizmu.

(2) Finančná inštitúcia vypracuje program ako vnútorný predpis, ktorý schvaľuje štatutárny orgán finančnej inštitúcie alebo vedúci pobočky finančnej inštitúcie. Program vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov a zároveň zohľadňuje ustanovenia stanov finančnej inštitúcie a koncepcie ochrany finančnej inštitúcie.

(3) Program finančnej inštitúcie musí byť pravidelne aktualizovaný a musí obsahovať zákonom stanovené náležitosti podľa § 20 zákona 297/2008. Program by mal obsahovať informácie o zákonných ustanoveniach, zodpovednostiach zamestnancov, operatívnych postupoch, povinnostiach zamestnancov v podmienkach finančnej inštitúcie pri výkone obchodov a finančných operácií klientov.

(4) Program predstavuje premietnutie koncepcie ochrany do praktických zásad, úloh, postupov, povinností a zodpovedností v oblasti AML a oblasti prevencie pred financovaním terorizmu. Obsahuje aj konkrétne oprávnenia, povinnosti, zodpovednosti a úlohy určenej osoby, príp. útvaru prevencie a príslušných zamestnancov finančnej inštitúcie pri výkone činností, obchodov a finančných operácií klientov z hľadiska zákonných požiadaviek, ktoré vyžaduje ochrana pred legalizáciou a financovaním terorizmu, kontrolné oprávnenia týchto subjektov a kontrolné oprávnenia útvaru vnútornej kontroly (pozri Článok 11). Program súčasne definuje informačné toky, informačné systémy, kontrolné procesy a mechanizmy v uvedenej oblasti.

(5) Finančná inštitúcia zohľadňuje pri tvorbe programu vlastné špecifiká, najmä svoju veľkosť a podiel na trhu, organizačné usporiadanie, druh a rozsah vykonávaných činností, druhy obchodov a finančných operácií, ich rozsah a špecifiká, druh a množstvo klientov a ich špecifiká a rozsah operácií týchto klientov. Program obsahuje nielen informácie o zákonných ustanoveniach, zodpovednostiach zamestnancov, ale najmä všetky operatívne postupy a povinnosti zamestnancov v podmienkach finančnej inštitúcie pri výkone relevantných druhov obchodov a finančných operácií klientov; ako aj najčastejšie formy NOO v podmienkach danej finančnej inštitúcie.

(6) Program upravuje najmä:

- a) určenie úloh, povinností a zodpovedností za komplexnú ochranu finančnej inštitúcie pred zneužitím na legalizáciu a financovanie terorizmu na jednotlivých úrovniach riadenia od štatutárneho orgánu finančnej inštitúcie, resp. zodpovednej osoby pobočky finančnej inštitúcie po útvary prvého kontaktu s klientom vrátane útvaru prevencie,
- b) stanovenie určenej osoby podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona 297/2008,
- c) stanovenie osôb, ktoré v rámci finančnej inštitúcie posudzujú, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý,
- d) stanovenie času, kedy bude posudzovanie vykonané (podľa možností vždy pred vykonaním obchodu alebo v procese jeho prípravy),
- e) stanovenie spôsobu vykonania posudzovania podľa písm. c) a d), t. j. uviesť, čo je potrebné vykonať v rámci posudzovania, aké pomôcky sa majú použiť (napr. prehľad foriem NOO, verejne dostupné informácie o klientoch, interné zoznamy klientov a pod.), ako a kde sa má zaznamenať výsledok posudzovania,
- f) zabezpečovanie ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, prijímanie oznámení o zistených NOO z organizačných útvarov, vyhodnocovanie týchto oznámení a ohlasovanie NOO FSJ a zabezpečovanie priebežného pracovného styku s FSJ, prípadne orgánmi činnými v trestnom konaní,
- g) stanovenie základných úloh príslušných zamestnancov na všetkých riadiacich úrovniach, zisťovanie NOO a oznamovanie interných oznámení o NOO určenej osobe (prípadne aj vzorový formulár interných oznámení o NOO) a spôsob zabezpečenia ochrany príslušných zamestnancov v súvislosti s nimi zistenými NOO, oznámenými určenej osobe,
- h) povinnosť identifikovania klientov pri výkone obchodov a jednotlivých finančných operácií a povinnosť overovania (verifikácie) tejto identifikácie,
- i) povinnosť zaznamenania uskutočnenej identifikácie a overenia identifikácie klientov, ako aj všetkých finančných operácií vykonávaných pre klientov,
- j) povinnosť uchovávania záznamov o identifikácii a overení identifikácie klientov a o finančných operáciách uskutočnených klientmi v zákonom určenej lehote,
- k) prehľad známych druhov NOO podľa činností, druhov vykonávaných obchodov a finančných operácií,
- l) hodnotenie a riadenie rizík súvisiacich s prevenciou legalizácie a financovania terorizmu so zohľadnením výsledkov prvotnej a priebežnej identifikácie klientov a jej overenia podľa druhov obchodov a typov finančných operácií a účtov,
- m) určenie spôsobu a rozsahu vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi na základe výsledkov hodnotenia rizík, podľa § 10 ods. 4 zákona 297/2008,
- n) podrobnejšie znaky neobvyklostí, podľa ktorých možno rozpoznať NOO klienta,
- o) spôsob a rozsah realizácie tzv. spätnej väzby v rámci finančnej inštitúcie o interných oznámeniach NOO,
- p) postup príslušných zamestnancov a určenej osoby pri zdržaní neobvyklej obchodnej operácie podľa § 16 zákona 297/2008,
- q) obsah a harmonogram odbornej prípravy zamestnancov, prípravu zamestnancov na zabezpečenie úloh ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu pri výkone konkrétnych činností, druhov obchodov a finančných operácií klientov,
- r) povinnosť zachovávať mlčanlivosť o internom oznámení NOO a jeho ohlásení FSJ a o vykonaných opatreniach FSJ (§ 18 zákona 297/2008), a to predovšetkým vo vzťahu ku klientovi, ktorého sa to týka, ako aj ku osobám, ktoré majú ku klientovi určitý vzťah (napr. iné osoby oprávnené disponovať s účtom klienta, alebo ak ide o viacerých

- vlastníkov finančných prostriedkov na jednom účte alebo vlastníkov právnickej osoby alebo iných konečných užívateľov výhod spojených s operáciou), ako aj k tretím osobám, okrem výnimiek určených zákonom,
- s) opatrenia a kontrolné mechanizmy, ktorými sa zamedzí zneužitiu postavenia alebo funkcie príslušných zamestnancov na vedomé zapojenie sa do legalizácie alebo financovania terorizmu pri výkone ich funkcie,
 - t) spôsob a lehoty uchovávaní údajov a dokumentácie,
 - u) vnútorný kontrolný systém zameraný na ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu pozostávajúci z kontrolných mechanizmov, procesných kontrol vedúcich zamestnancov vrátane kontrol určenej osoby a interných auditov,
 - v) definovanie informačných tokov a charakterizovanie informačných systémov zameraných na zber, spracovanie a nahlasovanie informácií pre ochranu finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu vrátane pravidelných správ predkladaných štatutárnemu orgánu a dozornej rade finančnej inštitúcie a zodpovednej osobe pobočky finančnej inštitúcie, resp. vedúcemu pobočky.

(7) Finančná inštitúcia je povinná zabezpečiť, aby program bol vypracovaný ako ucelený predpis, ktorý je prístupný všetkým zamestnancom finančnej inštitúcie prostredníctvom internej počítačovej siete.

(8) Program je nevyhnutné aktualizovať nielen pri zmene relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov, ale aj pri zmenách týkajúcich sa vlastného výkonu činností, druhov obchodov a finančných operácií, ako aj pri zmenách organizačného usporiadania finančnej inštitúcie. Primeraná doba aktualizácie je raz ročne.

Článok 5

Informovanosť a vzdelávanie zamestnancov

(1) Štatutárny orgán finančnej inštitúcie alebo zodpovedná osoba pobočky finančnej inštitúcie spoločne s určenou osobou musia zabezpečiť informovanosť zamestnancov o zodpovednosti finančnej inštitúcie, ako aj o osobnej zodpovednosti zamestnancov a ich ochrane pri zistení NOO v tejto oblasti. Vedomé napomáhanie, aj nevedomá účasť klientov finančnej inštitúcie z nedbalosti na legalizácii alebo na financovaní terorizmu predstavuje operačné riziko, pričom sankciám za nesplnenie alebo porušenie povinností v tejto oblasti podliehajú nielen finančné inštitúcie ako právnické osoby, ale môžu byť postihnutí osobne aj členovia štatutárneho orgánu, dozornej rady, vedúci pobočky, zodpovedná osoba pobočky, vedúci zamestnanci uskutočňujúci kontrolu a príslušní zamestnanci, ktorí sú v priamom styku s klientmi a realizujú pokyny klientov na vykonanie obchodov a finančných operácií.

Pre úspešnosť uplatňovania nepretržitého procesu ochrany pred legalizáciou a pred financovaním terorizmu je rozhodujúca efektívnosť prípravy zamestnancov a ich náležité oboznámenie sa s povinnosťami a oprávneniami.

(2) Finančná inštitúcia vhodným spôsobom zverejní informáciu pre zamestnancov o tom, kto vykonáva funkciu určenej osoby a kto zastupuje určenú osobu.

(3) Finančná inštitúcia v programe stanoví optimálny režim a spôsob:

- a) informovania jej zamestnancov o systéme ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, postupoch, povinnostiach a oprávneniach pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu,

- b) sprístupnenia programu a prípadne ďalších relevantných predpisov príslušným zamestnancom,
- c) organizácie pravidelnej odbornej prípravy a vzdelávacích akcií pre zamestnancov; pričom pokiaľ sú pravidelné školenia realizované prostredníctvom e-learningu, odporúča sa v prípade zistenia potreby zvýšiť vedomosti zamestnancov z programu, vhodne doplniť e-learningové školenia i o osobné či iné školenia tak, aby bol školiaci systém efektívny.

(4) Finančná inštitúcia pri informovaní a vzdelávaní zamestnancov zohľadňuje svoje podmienky, najmä veľkosť a organizačné usporiadanie, činnosti a druhy obchodov a finančné operácie vykonávané pre klientov, aby sa všetky potrebné informácie dostali ku všetkým zamestnancom, pre ktorých sú určené.

Je dôležité, aby mechanizmus poskytovania informácií zamestnancom zo strany štatutárneho orgánu, zodpovednej osoby pobočky, určenej osoby a príslušných vedúcich zamestnancov finančnej inštitúcie, ako aj model realizácie odbornej prípravy zamestnancov bol efektívny, flexibilný a plnil očakávaný cieľ; preto je nevyhnutná jeho aktualizácia vzhľadom na meniace sa podmienky.

(5) Efektívnosť ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu závisí v značnej miere od úrovne znalostí vedúcich zamestnancov, ako aj ostatných zamestnancov finančnej inštitúcie o predmetnej problematike, ktorá spočíva v osvojení si základných právnych predpisov, programu a ďalších súvisiacich vnútorných predpisov finančnej inštitúcie.

Rôznorodosť vykonávaných činností, druhov obchodov a finančných operácií a najmä rôznorodosť štruktúry klientov vytvárajú rôzny stupeň rizika a odlišné techniky legalizácie alebo financovania terorizmu.

Príslušní zamestnanci (zamestnanci prvého kontaktu s klientom) musia mať všetky potrebné informácie o vykonávaných činnostiach, druhoch obchodov a finančných operáciách, ktoré budú realizovať pre klientov a musia si čo najskôr osvojiť kritériá (znaky neobvyklosti) na posudzovanie, resp. zisťovanie NOO. Títo zamestnanci musia dokázať posúdiť konanie klientov finančnej inštitúcie ako aj obsah klientmi vykonávaných finančných operácií z hľadiska stupňa ich rizikovosti, neobvyklosti alebo podozrivosti. Vzdelávanie zamestnancov má významne prispieť k tomu, aby získali predpoklady pre zvládnutie postupov na uplatňovanie zásady „poznaj svojho klienta“ („Know Your Customer“, ďalej „KYC“) a rozpoznávanie stupňa rizikovosti konania klientov finančnej inštitúcie, a to aj so zreteľom na zaradenie klientov do jednej z troch skupín pre výkon povinnej starostlivosti:

- základnej,
- zjednodušenej a
- zvýšenej starostlivosti.

Príslušní zamestnanci sú dôležitým článkom pre zamedzenie zneužitiu finančnej inštitúcie na legalizáciu alebo financovanie terorizmu. Rovnako však môžu byť aj jeho najslabším prvkom, ak neplnia určené povinnosti, alebo ak sa vedome, či nevedome zúčastnia na realizácii NOO klienta.

(6) Skôr, než zamestnanec nastúpi do pracovného pomeru vo finančnej inštitúcii na pracovné miesto alebo do funkcie, kde bude v priamom kontakte s klientmi zabezpečovať realizáciu finančných operácií, finančná inštitúcia sa na základe výpisu z registra trestov budúceho zamestnanca presvedčí, že budúci zamestnanec nemá v registri trestov záznam o predchádzajúcej majetkovej, hospodárskej alebo inej závažnej trestnej činnosti. Finančná inštitúcia môže budúceho zamestnanca požiadať o informáciu aj nad rámec výpisu z registra

trestov, vtedy by však mala zohľadniť, že v zmysle zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon v znení neskorších predpisov, ak bolo odsúdenie osoby zahľadené, hľadá sa na túto osobu, ako keby nebola odsúdená. Finančná inštitúcia by si mala vyžiadať od budúceho zamestnanca aj dostatočne uspokojivú referenciu, resp. posudok o jeho predchádzajúcej pracovnej bezúhonnosti, vydaný jeho predchádzajúcim zamestnávateľom.

(7) V rámci vzdelávania finančná inštitúcia zabezpečí, aby boli zamestnanci oboznámení s dôsledkami zanedbania alebo nedbalého plnenia svojich pracovných povinností a prípadnej vedomej či nevedomej účasti na legalizácii alebo financovaní terorizmu, ako aj porušenia zákazu poskytnutia informácií klientovi, na ktoré sa vzťahuje povinnosť mlčanlivosti (§ 18 zákona 297/2008); ale aj so spôsobom ich ochrany pri zisťovaní NOO.

(8) Finančná inštitúcia musí mať projekt, resp. plán vzdelávania zamestnancov, zohľadňujúci pracovné zaradenie zamestnancov (vlastnú kategorizáciu podľa pracovných miest zohľadňujúcu vystavenie zamestnanca možnostiam a pokusom o zneužitie na účely legalizácie a financovania terorizmu) a z toho vyplývajúce zodpovednosti, povinnosti a tomu prislúchajúcu úroveň a frekvenciu vzdelávania. Pri určení vhodnej frekvencie vzdelávania sa finančná inštitúcia pridrža ustanovenia § 20 ods. 3 zákona 297/2008 (raz za kalendárny rok a vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy podľa zákona). Plán vzdelávania, resp. jeho základné zásady, by mal byť súčasťou programu a mal by určiť základnú osnovu, periodicitu a obsah odbornej prípravy zamestnancov, najmä ustanovenia príslušných zákonov, vnútorné predpisy a pravidlá finančnej inštitúcie, resp. skupiny, do ktorej finančná inštitúcia patrí, ako aj analýzu obsahu a súvislostí najčastejšie sa vyskytujúcich druhov interných oznámení o NOO v rámci finančnej inštitúcie, prípadne v rámci skupiny.

(9) Finančná inštitúcia je povinná v zmysle § 20 ods. 3 zákona 297/2008 zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov, zameranú na oboznámenie sa s programom, a to najmenej raz za kalendárny rok a zároveň vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy stanovené zákonom a programom. Každý príslušný zamestnanec, ktorý plní úlohy podľa zákona, musí byť oboznámený s platným programom upravujúcim postupy pri posudzovaní klientov a nimi vykonávaných finančných operácií a súčasne je finančná inštitúcia povinná zabezpečiť, aby každý zamestnanec mal k tomuto programu nepretržitý prístup.

Odborná príprava zamestnancov zahŕňa predovšetkým:

- a) oboznámenie sa s programom,
- b) poznatky vyplývajúce z činnosti určenej osoby, z činnosti iných finančných inštitúcií, ako aj dostupné poznatky vychádzajúce z činnosti FSJ, prípadne dohliadacieho orgánu.

Špecializované vzdelávanie, ktoré majú zamestnanci absolvovať skôr, než budú spracovávať pokyny klientov na vykonanie finančných operácií, by im malo dať potrebné znalosti pre zisťovanie a overovanie totožnosti klientov pri vzniku obchodného vzťahu a pri výkone obchodov a finančných operácií. Účasťou na vzdelávacích podujatiach (semináre, stáže) zamestnanci získajú predpoklady pre spoznanie typu očakávaných obchodných aktivít klientov, s ktorými súvisia ich finančné operácie, a teda aj potrebné vedomosti a spôsobilosť identifikovať skutočnosti vymykajúce sa z očakávaného správania klientov a konkrétne prejavy ich NOO.

Finančná inštitúcia má vzdelávanie opakovať a doplňovať o nové poznatky v prípade potreby aj častejšie ako v 12-mesačnom cykle (napr. v prípade zmeny programu), aby sa zabezpečilo, že príslušní zamestnanci budú schopní priebežne vykonávať svoje povinnosti

a oprávnenia. Vzdelávacie formy (klasická prednášková, resp. elektronická, prípadne iná) by mali byť pravidelne obmieňané. Nadobudnuté vedomosti príslušných zamestnancov je vhodné vyhodnotiť na základe testov.

(10) Finančná inštitúcia zabezpečí vypracovanie záznamov o uskutočnenej odbornej príprave zamestnancov, ktoré obsahujú dátum účasti príslušných zamestnancov na vzdelávaní, obsah a formu vzdelávania, prípadne vyhodnotenie absolvovaného testu ako aj podpisy zamestnancov alebo potvrdenie elektronickými prostriedkami. Okrem toho od príslušných zamestnancov je potrebné získať aj písomné potvrdenie alebo potvrdenie elektronickými prostriedkami o tom, že sa oboznámili s programom a súvisiacimi predpismi upravujúcimi postupy pri ochrane finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

Článok 6

Informačný systém vo finančnej inštitúcii

(1) Systémový prístup k riadeniu rizika finančnej inštitúcie a zabezpečovaniu ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu vyžaduje vybudovanie vhodných informačných tokov pre zabezpečenie plynulého, včasného a pravidelného toku informácií medzi jednotlivými riadiacimi úrovňami finančnej inštitúcie, vrátane štatutárneho orgánu finančnej inštitúcie, určenej osoby, jej zástupcu, príp. útvaru prevencie, útvaru vnútornej kontroly a príslušných zamestnancov. Systémový prístup pre zabezpečenie informačných tokov si súčasne vyžaduje podporu vo forme aplikačného programového vybavenia, t.j. špecializovaného informačného systému, resp. systémov. V širšom ponímaní ide o systém získavania, spracovania, vyhodnocovania, odovzdávania a aj používania informácií týkajúcich sa tejto oblasti. Jeho súčasťou sú toky informácií v procese jednotlivých činností finančnej inštitúcie, vykonávaných druhov obchodov a finančných operácií pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu. Pre účinnú prevenciu je nevyhnutné zabezpečiť jeho pravidelnú aktualizáciu s dôrazom na včasné uvedenie nových druhov obchodov a finančných operácií (ktoré sú pred zaradením do existujúcej škály produktov a služieb posudzované určenou osobou aj z hľadiska možnej zneužitelnosti na účely legalizácie a financovania terorizmu) do informačných systémov.

Okrem informačných systémov vrátane aplikačného programového vybavenia pre zabezpečenie informačných tokov pre systém ochrany môže finančná inštitúcia podporne využívať špecializovaný automatizovaný systém na detekciu NOO a sankcionovaných osôb v relevantných informačných systémoch finančnej inštitúcie, ktorý bude fungovať na základe nastavených scenárov nad databázami klientov, obchodov, resp. finančných operácií.

(2) Finančná inštitúcia je povinná zabezpečiť informačné toky na:

- a) prenos informácií smerom k zamestnancom o princípoch ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, postupoch, povinnostiach a oprávneniach a s tým súvisiacim zabezpečovaním každodenných úloh,
- b) sprístupnenie programu a ďalších relevantných vnútorných predpisov zamestnancom,
- c) prenos potrebných informácií medzi zodpovednou osobou a určenou osobou,
- d) prenos informácií medzi zamestnancami a určenou osobou a naopak, vrátane interného oznamovania NOO,
- e) vedenie evidencie, t. j. zaznamenávanie, spracúvanie a aktualizovanie údajov o klientoch a zaznamenávanie a monitorovanie finančných operácií klientov,

- f) oboznamovanie štatutárneho orgánu, resp. zodpovednej osoby s výsledkami kontroly uskutočňovanej určenou osobou a zamestnancom zodpovedným za výkon vnútornej kontroly ako aj informovanie zamestnancov o týchto výsledkoch,
- g) prenos informácií medzi určenou osobou a FSJ, vrátane ohlasovania NOO a poskytovania ďalších potrebných informácií a podkladov FSJ ako aj poskytovania tzv. spätnej väzby od FSJ finančnej inštitúcie,
- h) vyhľadávanie NOO v relevantných informačných systémoch finančnej inštitúcie, ktoré obsahujú údaje o klientoch a ich operáciách.

(3) Formu, obsah a pravidlá informačných tokov by si mala stanoviť finančná inštitúcia v závislosti od jej veľkosti, zamerania, rozsahu a zložitosti ňou vykonávaných činností a ponúkaných druhov obchodov a služieb ako aj charakteristických znakov klientov a ich obchodov.

Informačný systém, resp. systémy majú vyhovovať špecifickým podmienkam finančnej inštitúcie a z technického hľadiska majú mať také parametre, aby finančná inštitúcia bola spôsobilá plniť povinnosti, ktoré pre ňu ako povinnú osobu vyplývajú zo zákona (najmä § 24 ods. 4 zákona 297/2008).

(4) Podstatnou súčasťou informačného systému finančnej inštitúcie je taký elektronický informačný systém (ďalej „EIS“), ktorý zodpovedá zákonným požiadavkám, s cieľom zabezpečenia dostatočnej kvality ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

EIS, zaznamenávajúci a spracúvajúci údaje o klientoch a ich finančných operáciách, musí zohľadňovať požiadavky upravené v § 9 písm. e) zákona 297/2008:

- a) ak ide o klienta - fyzickú osobu, EIS musí obsahovať záznamy najmenej s menom, priezviskom, dátumom narodenia alebo rodným číslom (vrátane čísiel účtov klienta, ak existujú) a pri fyzickej osobe - podnikateľovi aj identifikačné číslo, ak mu bolo pridelené,
- b) ak ide o klienta - právnickú osobu, EIS musí obsahovať záznamy obsahujúce najmenej názov (obchodné meno) a identifikačné číslo takéhoto klienta.

EIS musí zároveň obsahovať informácie alebo záznamy o povahe obchodného vzťahu klienta. Považa obchodného vzťahu je daná druhom obchodu v zmysle § 9 písm. i) zákona 297/2001 alebo len obchodom podľa § 9 písm. h) zákona, pričom povaha obchodného vzťahu je primárne predurčená samotným produktom alebo službou, ktorú klient využíva. EIS a spôsob jeho využívania má umožňovať rozpoznať NOO uskutočňované klientmi, prípadne sledovať aj ich priebeh alebo vývoj, ako aj spojitosti medzi finančnými operáciami určitého klienta a, pokiaľ je to možné, aj neobvyklými obchodnými operáciami rôznych klientov.

Osobitnou časťou informácií zaznamenaných a sledovaných prostredníctvom EIS sú údaje o politicky exponovaných osobách (§ 6 zákona 297/2008) a o fiktívnych bankách (§ 9 písm. d) a § 24 ods. 1 zákona 297/2008), ktoré príslušní zamestnanci získali pri výkone pracovných úloh.

EIS má umožniť, aby finančná inštitúcia bezodkladne poskytla FSJ na jej žiadosť informácie o tom, či má, alebo mala obchodný vzťah s konkrétnou osobou v predchádzajúcich piatich rokoch ako aj o povahe takého obchodného vzťahu (§ 24 ods. 4 zákona 297/2008).

EIS má byť taktiež spôsobilý včasne a v dostatočnom rozsahu poskytovať údaje FSJ, Národnej banke Slovenska - útvaru dohľadu nad finančným trhom ako dohliadaciemu orgánu a orgánom činným v trestnom konaní v zákonom určených prípadoch.

Zároveň má EIS má zodpovedať požiadavkám na účely kontroly pre vlastnú potrebu finančnej inštitúcie, pre potrebu FSJ (§ 30 zákona 297/2008) a na štatistické účely.

Článok 7

Identifikácia klienta a akceptovanie klienta, rizikový profil klienta; základná, zjednodušená, zvýšená starostlivosť, plnenie tretími stranami

(1) Základné povinnosti finančnej inštitúcie v týchto oblastiach určujú ustanovenia najmä § 7, 8 a 10 až 13 zákona 297/2008, § 31, § 80, § 88, § 88a zákona 492/2009.

(2) V zmysle § 88 ods. 3 zákona 492/2009 je finančná inštitúcia oprávnená od klienta, resp. používateľa platobných služieb požadovať na účely zisťovania, preverenia a kontroly identifikácie, na účely uzatvárania a vykonávania obchodov pri vykonávaní platobných služieb podľa tohto zákona, na účely prijímania a vybavovania reklamácií a na ďalšie účely uvedené v odseku 5 tohto zákona pri každom obchode požadovať od klienta a jeho zástupcu údaje vymedzené v ods. 3 písm. a) a získať ich spôsobom vymedzeným v ods. 3 písm. b).

(3) Finančná inštitúcia uskutoční všetky prvky základnej starostlivosti o klienta (fyzickú osobu aj právnickú osobu) podľa § 10 ods. 1 zákona 297/2008 vždy v situáciách uvedených v odseku 2 tohto ustanovenia zákona. Pri jednorazových obchodoch mimo obchodného vzťahu finančná inštitúcia identifikuje a overuje identifikáciu vždy, ak obchod dosiahne hodnotu aspoň 2 000 EUR.

(4) Finančná inštitúcia je povinná zisťovať, či klient koná vo vlastnom mene, pričom na účel tohto metodického usmernenia je potrebné rozumieť „vykonávanie obchodu na vlastný platobný účet“, resp. s „vlastnými prostriedkami“ ako konanie vo vlastnom mene. Podľa ustanovenia § 10 ods. 10 zákona 297/2008 je potrebné túto skutočnosť zistiť vždy v situáciách uvedených v ustanovení § 10 ods. 2, aj keď ide o obchod aspoň vo výške 15 000 EUR (teda nie iba „príležitostný“, ako to vyplýva zo zákona).

(5) Zisťovanie a v primeranom rozsahu aj overovanie identifikácie konečného užívateľa výhod sa riadi predovšetkým ustanoveniami § 9 a 10 zákona 297/2008. Znamená to, že konečného užívateľa výhod je potrebné zisťovať vždy v prípade právnických osôb; pričom právna forma spoločnosti (napr. akciová spoločnosť s akciami na doručiteľa alebo združenie majetku) nesmie prekážať pri zisťovaní konečného užívateľa výhod. Overovanie získanej informácie o konečnom užívateľovi výhod v súlade so zákonom sa má uskutočňovať v primeranom rozsahu; napr. vyžiadanim písomného vyhlásenia o konečnom užívateľovi výhod a následným overením takejto informácie z dostupných zdrojov. Ak to rizikový profil klienta umožňuje, môže finančná inštitúcia pri uplatňovaní základnej starostlivosti určiť konečného užívateľa výhod na základe informácií z verejných zdrojov, bez nutnosti kontaktovať klienta, alebo tieto informácie u neho overovať.

V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať usmernenie FSJ zverejnené na webovom sídle (http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/finpol/PEPS-usmernenie-20052011.pdf).

Pre ilustráciu možných situácií pri zisťovaní konečného užívateľa výhod klienta v prípade právnických osôb slúži prehľad o praktických postupoch využívaných v členských krajinách EÚ, ktoré sú uvedené v materiáli vypracovanom a zverejnenom v apríli 2012 v podvýbore proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti (Anti-Money Laundering Committee - AMLC), pôsobiacom v rámci Spoločného výboru európskych dohľadov – Joint Committees dostupný na webovom sídle (http://www.esma.europa.eu/system/files/jc_2011_096.pdf).

(6) Význam ustanovení § 10 ods. 1 písm. a) až c) a ods. 10 zákona 297/2008 je zvýraznený v ustanoveniach § 15 a § 24 ods. 2 zákona, v ktorých je finančnej inštitúcii

uložená povinnosť odmietnuť nového klienta, ukončiť existujúci obchodný vzťah s klientom, alebo odmietnuť uskutočnenie konkrétnej obchodnej operácie v prípade, ak nie je možné uskutočniť základnú starostlivosť.

V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať usmernenie FSJ zverejnené na webovom sídle (http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/finpol/usmernenie_paragraf_15.pdf).

(7) Pri nových klientoch by malo byť súčasťou akceptovania klienta okrem uskutočnenia základnej starostlivosti aj jeho zaradenie do určitej rizikovej skupiny, pričom predpokladom by malo byť dôsledné uplatňovanie princípu KYC, čo znamená zabezpečenie získania dostatočných informácií o charaktere očakávaných obchodov klienta a akejkoľvek predvídateľnej schémy ním uskutočňovaných finančných operácií. Na základe toho je možné vytvoriť rizikový profil klienta.

Pri uplatnení základnej starostlivosti finančná inštitúcia nesmie vstúpiť do obchodného vzťahu s klientom, kým spoľahlivo nezistí všetky relevantné okolnosti týkajúce sa klienta (vrátane zistenia konečného užívateľa výhod a primeraných opatrení na overenie tejto informácie), ako aj klientom predpokladaný charakter obchodovania, resp. podnikania alebo jeho inej činnosti. Vedúci zamestnanci a zamestnanci finančnej inštitúcie musia poznať klientov finančnej inštitúcie a ich bežnú obchodnú, podnikateľskú alebo inú činnosť. Na základe získaných informácií sú potom zamestnanci finančnej inštitúcie a ich priami nadriadení schopní počas existencie obchodného vzťahu finančnej inštitúcie s klientom posúdiť každý pokyn klienta na nakladanie s finančnými prostriedkami napr. vedenými na jeho účte, v porovnaní s očakávaným správaním tohto klienta. Zohľadňujú pritom okolnosti, ktoré môžu naznačovať zmenu charakteru podnikania klienta alebo zmenu jeho obvyklej činnosti a primerane tieto skutočnosti overujú.

Finančná inštitúcia priebežne aktualizuje rizikový profil klienta podľa rizikovej skupiny, do ktorej bol klient zaradený; s týmto cieľom požaduje od klienta obnovovanie údajov, ktoré jej klient pôvodne poskytol, a to v primeraných časových intervaloch a v závislosti od zmien, ktoré sa týkajú osoby klienta, či jeho obchodných alebo iných aktivít, s ktorými sú spojené jeho finančné operácie uskutočňované finančnou inštitúciou. Aktualizáciu je možné uskutočňovať aj žiadosťou o vyplnenie príslušného formuláru klientom, napríklad raz za rok, ak nie je nevyhnutná častejšia aktualizácia, alebo dohodnutím zmluvnej podmienky s klientom o povinnosti ohlásenia príslušných zmien finančnej inštitúcii.

(8) Prostredníctvom rozčlenenia klientov podľa ich rizikového profilu finančná inštitúcia potom môže v praxi uplatňovať ustanovenie § 10 ods. 1 písm. d) zákona 297/2008 – priebežné monitorovanie obchodného vzťahu, ktoré vedie k rozpoznaní a aj ohláseniu NOO. V súvislosti s rozčlenením klientov podľa ich rizikovosti je potrebné, aby finančná inštitúcia brala do úvahy ustanovenia § 10 ods. 1 písm. d) a ods. 8 zákona, ktoré zakladajú povinnosť priebežne aktualizovať rizikový profil klienta na základe uskutočňovaného stáleho monitorovania obchodného vzťahu. Vhodná periodicita aktualizácie závisí na posúdení a rozhodnutí finančnej inštitúcie, v každom prípade je potrebné takúto povinnosť zahrnúť do vnútorného predpisu upravujúceho program.

V súvislosti so zvažovaním rizika pri posudzovaní klientov finančnej inštitúcie je vhodné využívať aj materiály vypracované expertmi Financial Action Task Force (Finančná akčná pracovná skupina je vedúcou inštitúciou pri určovaní medzinárodných štandardov v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a proti financovaniu terorizmu v globálnom meradle; ďalej „FATF“) a výboru Rady Európy MONEYVAL, pravidelne publikované (aktualizované 3 razy do roka) závery priebežného monitoringu krajín, ktoré majú výrazné

nedostatky pri presadzovaní opatrení proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a proti financovaniu terorizmu, napr.:

- a) FATF Public Statement dostupné na webovom sídle (<http://www.fatf-gafi.org/topics/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/>); tzv. „čierna listina“,
- b) Improving global AMLCFT compliance on-going process dostupné na webovom sídle (<http://www.fatf-gafi.org/topics/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/documents/improvingglobalamlcftcomplianceon-goingprocess-19october2012.html>); tzv. „šedá listina“,
- c) platné závery FAPT monitoringu dostupné na webovom sídle FSJ (<http://www.minv.sk/?vyhlasenia-fatf>),
- d) formálne zverejnenie o členskej krajine potvrdzujúce, že krajina nedodržiava základné referenčné dokumenty pre primeranú prevenciu legalizácie a financovania terorizmu, dostupné na webovom sídle (<http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/>),
- e) práve platné závery monitoringu zverejňuje aj webové sídlo FSJ (<http://www.minv.sk/?moneyval-vyhlasenia>),
- f) podrobné hodnotiace správy o jednotlivých členských krajinách a ich systéme prevencie a represie v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (v podobe „Mutual Evaluation Report“); dostupné v anglickom jazyku na webovom sídle (<http://www.fatf-gafi.org/topics/mutualevaluations/> a http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Evaluations/Evaluation_reports_en.asp),
- g) tzv. zoznam tretích ekvivalentných krajín, ktorý vznikol na základe dohody členských štátov EÚ vo výbore Európskej komisie („CPMLTF“ - Committee on Prevention Money Laundering and Terrorist Financing) dostupný na webovom sídle výboru (http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/financial-crime/3rd-country-equivalence-list_en.pdf) ako aj na webovom sídle SJFP (<http://www.minv.sk/?ekvivalent>).

(9) Zákon v súlade s implementovanými smernicami EÚ vymedzuje iba základné situácie, ktoré predstavujú zvýšené riziká legalizácie a financovania terorizmu. Sprísnený postup identifikácie a verifikácie získaných faktov a následného monitorovania obchodného vzťahu s klientom však finančná inštitúcia musí uplatňovať aj v ďalších situáciách, podľa rizikového profilu klienta alebo podľa miery rizika poskytovanej služby, resp. druhu obchodu pre klienta (napr. právnické osoby nezapísané v obchodnom registri, politické strany, právnické osoby vo forme akciových spoločností s akciami na doručiteľa, spoločné platobné účty, účty spojené s držiteľskou správou, atď.).

(10) Presadzovanie a dodržiavanie všetkých uvedených postupov a pravidiel (identifikácia, verifikácia, KYC) poskytuje okrem rozoznávania NOO a minimalizácie rizika legalizácie a financovania terorizmu aj ochranu pred podvodmi. Súčasne umožňuje finančnej inštitúcii vybrať a ponúknuť zo škály druhov obchodov tie, ktoré konkrétnym klientom vyhovujú podľa obsahu a rozsahu ich aktivít. Tým napomáha finančnej inštitúcii udržať si klientov, ktorí nie sú spojení s legalizáciou a podvodmi a súčasne eliminovať riziko finančných strát a riziko straty dobrého mena finančnej inštitúcie.

(11) Vyššia rizikovosť klienta si vyžaduje podrobnejšie posudzovanie klienta, jeho konania a ním zadávaných príkazov na realizáciu finančných operácií. Následne je nutné prijať opatrenia na elimináciu rizika na prijateľnú úroveň.

Finančná inštitúcia uplatňuje zvýšenú starostlivosť voči klientovi v situáciách, ktoré vzhľadom na svoju povahu môžu predstavovať vyššie riziko legalizácie alebo financovania terorizmu. Finančná inštitúcia venuje osobitnú pozornosť vybraným skupinám subjektov, a to

napr. politicky exponovaným osobám (§ 6, § 10 a § 12 zákona 297/2008), združeniam majetku (§ 25 ods. 2) a pod.

Pri zisťovaní politicky exponovaných osôb sa finančným inštitúciám odporúča v súlade s novými medzinárodnými štandardami FATF publikovanými vo februári 2012 na webovom sídle (<http://www.fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations2012.html>) uplatniť zvýšenú starostlivosť o klienta okrem okruhu osôb uvedených v § 6 ods. 1 zákona 297/2008 aj na osoby s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky.

V procese identifikácie a verifikácie politicky exponovaných osôb sa odporúča využívať existujúce komerčné databázy vysoko rizikových klientov, napr. World-Check database of high risk individuals and companies.; webové sídlo (<http://www.world-check.com/>).

Pri monitorovaní existujúcich klientov je nevyhnutné zamerať sa aj na priebežné zisťovanie a overovanie, či sa klient stal politicky exponovanou osobou; v takom prípade je potrebné vyžadovať pre pokračovanie obchodného vzťahu súhlas vedúceho zamestnanca, pričom za takého sa považuje zamestnanec o jednu riadiacu úroveň vyššie. Ak je politicky exponovaná osoba vlastníkom, alebo pôsobí v riadiacej štruktúre klienta - právnickej osoby, alebo je konečným užívateľom výhod v uvedenom prípade, je to situácia, vyžadujúca aplikáciu zvýšenej starostlivosti voči klientovi – právnickej osobe.

V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať usmernenie SJFP zverejnené na webovom sídle (http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/finpol/PEPS-usmernenie-20052011.pdf) (druhá časť usmernenia).

Finančná inštitúcia uplatňuje zvýšenú starostlivosť o klienta aj ak sa pripravuje založenie nového obchodného vzťahu alebo platobného účtu bez fyzickej prítomnosti klienta.

(12) Použitie už uskutočnenej základnej starostlivosti - okrem jednej súčasti základnej starostlivosti, ktorou je priebežné monitorovanie obchodného vzťahu v zmysle § 10 ods. 1 písm. d) zákona 297/2008 - inou finančnou inštitúciou pri uplatňovaní postupov starostlivosti vo vzťahu ku klientovi umožňuje zákon v ustanovení § 13, tzv. plnením tretími stranami. Ide o to, že za splnenia predpokladov uvedených v tomto ustanovení je možné spoľahnúť sa na už vykonanú identifikáciu a verifikáciu klienta a konečného užívateľa výhod a prevziať alebo poskytnúť údaje o tejto identifikácii a verifikácii od finančnej inštitúcie (v rozsahu podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. b) bodov 1 až 10 zákona), ktorá pôsobí na území členského štátu EÚ (zv. tretia strana), vrátane tých, ktoré pôsobia na území SR. Zmenárne a iné platobné inštitúcie sú mimo okruhu povinných osôb, od ktorých je možné prevziať identifikáciu a verifikáciu klienta a konečného užívateľa výhod. Zodpovednosť za to, že takto nadobudnuté údaje spĺňajú požiadavky na výkon starostlivosti voči klientovi podľa ustanovení zákona, však ostáva na finančnej inštitúcii, ktorá sa rozhodla spoliehať sa na postup „plnenia tretími stranami“. V uvedených prípadoch v súlade s praxou v členských krajinách EÚ nie je potrebné osobitne vyžadovať súhlas klienta s poskytnutím údajov tretej strane.

Zákon 297/2008 podľa ustanovenia § 13 ods. 4 považuje „outsourcing“ za činnosť vykonávanú pre finančnú inštitúciu na základe jej pravidiel a predpisov, a preto sa takéto situácie nepovažujú za plnenie tretími stranami. Rovnako sa nepovažuje za plnenie tretími stranami, ak agent platobných služieb ako povinná osoba vykoná identifikáciu, verifikáciu, resp. starostlivosť vo vzťahu ku klientovi podľa zákona. Tieto úkony sa považujú za úkony vykonané samotnou finančnou inštitúciou.

(13) Zákon 297/2008 definuje v ustanovení § 11 rozsah a podmienky využitia zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi; pritom je nutné zdôrazniť, že ide

o možnosť aplikovať menej náročný postup pri identifikácii klienta. Finančná inštitúcia túto možnosť môže využiť po dôkladnom zvážení s využitím rizikovo orientovaného postupu v prípade takých situácií a klientov, keď je možné získať a overiť základné informácie z verejne dostupných a spoľahlivých zdrojov – ako je to uvedené v ustanovení § 11 ods. 1 zákona.

Ustanovenie § 11 ods. 2 zákona d) a e) upravuje druhy produktov, pri ktorých je možné použiť zjednodušené postupy starostlivosti vo vzťahu ku klientovi. Dôležitá je skutočnosť, že predtým, než finančná inštitúcia rozhodne o použití zjednodušenej starostlivosti, je potrebné o klientovi alebo druhu obchodu (finančnej operácii) získať informácie, ktoré opodstatňujú uplatnenie zjednodušenej starostlivosti. Využitie zjednodušenej starostlivosti v žiadnom prípade neznamená výnimku z povinnosti priebežného monitorovania obchodného vzťahu (§ 10 ods. 1 písm. d) zákona), ani z ďalších povinností vymedzených zákonom, tak, aby bolo možné dodržiavať ustanovenia § 14 a 17 zákona ako aj iné, vrátane povinností spracovávať a uchovávať údaje podľa ustanovení § 19 a § 21 zákona. V súvislosti s využívaním zjednodušenej starostlivosti prichádza do úvahy aj možnosť využitia zoznamu tzv. tretích ekvivalentných krajín, ktorý vznikol dohodou členských štátov EÚ a je publikovaný v anglickom jazyku na webovom sídle CPMLTF; ako aj na webovom sídle FSJ. Skutočnosť, že niektorá krajina je uvedená v tomto zozname však nevyklučuje, že konkrétneho klienta z tejto krajiny nemožno zaradiť do vyššieho rizika. Vždy je totiž potrebné dôsledne uplatňovať povinnosti podľa ustanovení § 10 ods. 1 písm. d), ods. 4 a ods. 8 zákona.

Článok 8

Rozpoznávanie, ohlasovanie a zdržanie NOO

(1) Pre rozpoznávanie NOO finančnou inštitúciou je rozhodujúce uplatňovanie ustanovení § 2 až 4, § 10 až 12, § 14 a § 20 zákona 297/2008. Podľa § 14 ods. 1 tohto zákona je finančná inštitúcia povinná posudzovať, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý. Podľa § 20 ods. 1 a 2 písm. d) zákona musí mať finančná inštitúcia túto časť postupov upravenú vo svojom programe. Plnenie povinností uvedených v § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) zákona je potrebné plniť preukázateľným spôsobom, tak, aby finančná inštitúcia mohla v súlade s § 30 ods. 3 pri kontrole poskytnúť informácie a písomné doklady o plnení týchto povinností. V ustanovení § 14 ods. 3 zákona sa ďalej zdôrazňuje povinnosť vyhotovovania záznamov o obchodoch podľa § 14 ods. 2 písm. a) zákona (tzv. interné hlásenia NOO), ktoré je potrebné uchovávať v súlade s § 30 ods. 3 zákona za obdobie 5 rokov.

(2) Podľa § 4 zákona 297/2008 NOO je právny úkon alebo iný úkon, ktorý nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo financovaniu terorizmu. Ustanovenie § 4 ods. 2 zákona uvádza demonštratívny výpočet NOO. V každej NOO uvedenej v tomto ustanovení je však niekoľko znakov (indikátorov) neobvyklosti (napr. nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov vzhľadom na druh obchodu, nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov bez zrejmeho ekonomického alebo zákonného účelu, atď.), ktoré je finančná inštitúcia povinná posudzovať a zároveň uplatňovať princíp KYC (zákon žiadne zásady KYC nedefinuje, pokiaľ ich však povinná osoba uplatňuje v praxi, je potrebné ich takto definovať aj v programe). Až na základe takéhoto postupu je možné kvalifikovane posúdiť, či pripravovaná alebo vykonávaná obchodná operácia klienta je alebo nie je neobvyklá. Zákon v ustanovení § 4 neupravuje žiadne kritériá, napr. v podobe hraničných súm finančných prostriedkov, ktoré by viedli k automatickému určeniu, že pri určitom type finančnej operácie ide nespome o NOO.

Rozhodujúcim prvkom pre posudzovanie obchodných operácií klienta je uplatnenie princípu KYC a kvalifikované rozpoznávanie indikátorov neobvyklosti, ako aj ďalších znakov alebo kritérií, ktoré si finančná inštitúcia je povinná stanoviť v závislosti o d predmetu a rozsahu svojej činnosti a druhu a rozsahu vykonávaných obchodov a finančných operácií pre klientov, v rámci tvorby prehľadu foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona).

(3) Podmienky pre kvalifikované uplatnenie princípu KYC vyplývajú z povinností finančnej inštitúcie a klienta, určených v ustanoveniach § 10 až 12 zákona 287/2008. Rozhodujúce sú ustanovenia § 10 ods. 1, 4 a 5 a § 11 ods. 3 zákona. Postup podľa ustanovení § 10 ods. 1 a § 11 ods. 3 zákona umožní finančnej inštitúcii primerane sa presvedčiť o skutočnej identite každého klienta a rozpoznať účel a plánovanú povahu obchodných aktivít, ktoré bude klient pravdepodobne vykonávať. Tento postup je zároveň východiskovým bodom finančnej inštitúcie pre vytvorenie rizikového profilu klienta, následné určenie rozsahu starostlivosti podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona a pre akceptovanie klienta. Finančná inštitúcia potom v závislosti od výsledku uplatní postupy v rámci základnej starostlivosti podľa § 10 zákona alebo zjednodušenej starostlivosti podľa § 11 zákona alebo zvýšenej starostlivosti § 12 zákona.

(4) Bez ohľadu na to, či finančná inštitúcia postupuje podľa ustanovení § 10, § 11 alebo § 12 zákona 297/2008, je povinná okrem iného vždy postupovať podľa § 14 tohto zákona. Finančná inštitúcia je povinná v rámci uplatňovania každého druhu starostlivosti posudzovať, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý (§ 14 ods. 1 zákona) a venovať osobitnú pozornosť všetkým zložitým, nezvyčajne veľkým obchodom a všetkým obchodom s nezvyčajnou povahou, ktoré nemajú zrejmy ekonomický účel alebo zrejmy zákonný účel a urobiť o nich príslušný záznam podľa § 14 ods. 3 zákona (tzv. interné hlásenia NOO), tieto záznamy je potrebné uchovávať v súlade s lehotou uvedenou v § 19 zákona.

(5) Finančná inštitúcia vykonáva kvalifikované posudzovanie pripravovaných alebo vykonávaných obchodov a finančných operácií podľa § 14 zákona v rôznych časových úsekoch a na rôznych úrovniach. Proces posudzovania prebieha:

- a) v „prvej línii“, kde sú zamestnanci finančnej inštitúcie v kontakte s existujúcim alebo potenciálnym klientom,
- b) v rámci priebežného monitorovania existujúceho obchodného vzťahu,
- c) v rámci následného (spätného) posudzovania obchodov klienta.

a) posudzovanie obchodov v prvotnom kontakte s klientom pred a počas vykonávania obchodu, resp. finančnej operácie

Posudzovanie obchodov klienta uskutočňujú zamestnanci finančnej inštitúcie, ktorí sú pri plnení svojich povinností v kontakte s klientom, najmä tí, čo preberajú alebo spracúvajú príkazy klienta na realizáciu jeho obchodov, resp. finančných operácií. Posudzovanie obchodu, resp. finančnej operácie zamestnancom finančnej inštitúcie sa teda uskutočňuje zväčša na mieste realizácie finančnej operácie a pred jej vykonaním, resp. pri pokuse o vykonanie finančnej operácie tak, aby mohla byť prípadná NOO zdržaná a ohlásená bez zbytočného odkladu. Posudzovanie obchodov je závislé od odbornosti a pripravenosti príslušných zamestnancov, ktoré nadobudli v rámci povinnej odbornej prípravy (§ 20 ods. 3 zákona).

Každý príslušný zamestnanec je povinný mať nepretržite k dispozícii program, či už v papierovej alebo elektronickej podobe a je povinný si ho osvojiť a podľa neho

postupovať. Zamestnanec finančnej inštitúcie sa riadi v tejto etape predovšetkým § 10 ods. 1, ako aj ustanovením § 11 ods. 3 zákona 297/2008, čo mu umožní presvedčiť sa v primeranej miere o skutočnej identite klienta a poznať účel a plánovanú povahu obchodných aktivít, ktoré bude klient pravdepodobne vykonávať. Tento postup je zároveň východiskovým bodom pre akceptovanie klienta finančnou inštitúciou, vytvorenie rizikového profilu klienta a určenie rozsahu starostlivosti voči klientovi podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona.

Rozhodujúcim prvkom pre posudzovanie obchodných operácií klienta je aj tu primerané uplatnenie princípu KYC a jeho postupov a kvalifikované rozpoznávanie znakov neobvyklosti. Tento postup umožní zamestnancovi posudzovať pripravované alebo vykonávané obchody klienta pomocou ich porovnávania s prehľadom foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona 297/2008), ako aj s formami uvedenými v § 4 ods. 2 zákona a odhaliť tie, ktoré sú neobvyklé vo vzťahu ku klientovi a jeho inak obvyklým obchodom a finančným operáciám.

Ak zamestnanec posúdi pripravovaný alebo vykonávaný obchod ako neobvyklý, urobí o tomto obchode písomný záznam podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona 297/2008 a neodkladne oznámi toto zistenie určenej osobe (ďalej len „oznámenie o NOO“).

b) posudzovanie obchodov a finančných operácií v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu

V závislosti od toho, či ide o:

1. uzatváranie obchodného vzťahu (§ 10 ods. 2 písm. a) zákona 297/2008) alebo
2. príležitostný obchod (§ 10 ods. 2 písm. b) a písm. c) zákona 297/2008),

príslušní zamestnanci finančnej inštitúcie posudzujú obchody a finančné operácie klienta aj v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu.

Posudzovanie pripravovaných aj vykonávaných obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu je špecifické tým, že obchodný vzťah už vznikol a trvá (§ 10 ods. 2 písm. a) zákona). Prípadne je klient finančnej inštitúcii známy vzhľadom na to, že už vykonal viaceré príležitostné obchody (§ 10 ods. 2 písm. b), príp. c) zákona). Nejde teda o prvý kontakt s klientom a finančná inštitúcia môže zohľadniť existujúci rizikový profil klienta a históriu ním vykonaných obchodov.

Postup podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. d) zákona 297/2008, vrátane overovania úplnosti a platnosti identifikačných údajov a informácií podľa ustanovenia § 10 ods. 8 zákona a povinnosť klienta podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona, tvoria základ priebežného monitorovania obchodného vzťahu. Tento druh monitorovania si vyžaduje vytváranie rizikových profilov klientov a ich triedenie s ohľadom na možné riziko legalizácie alebo financovania terorizmu podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona. Priebežné monitorovanie obchodného vzťahu predpokladá využívanie vhodného EIS, čo finančnej inštitúcii umožní v súlade s rizikovo orientovanou prevenciou vytvoriť finančné, či iné kritériá, resp. limity ako jedny zo znakov neobvyklosti finančných operácií klientov, ktoré by oddelovali určité úrovne procesu monitorovania, zodpovedajúce stupňu rizikivosti operácií uskutočňovaných klientmi. Stanovené kritériá alebo limity, definované finančnou inštitúciou na tento účel, musia byť pravidelne preverované, aby bolo možné určiť ich primeranosť voči zisteným úrovňam rizík. Finančná inštitúcia je povinná taktiež pravidelne prehodnocovať primeranosť existujúceho systému a jednotlivých procesov ochrany a prevencie.

Pre posudzovanie obchodov sú v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu dôležité tie pripravované alebo vykonávané obchody klienta, ktoré sa nezhodujú

so známou alebo očakávanou aktivitou klienta alebo aj s formami NOO uvedenými v programe alebo v § 4 ods. 2 zákona 297/2008. Takéto obchody klienta sú predmetom posudzovania (§ 14 ods. 2 zákona) a je nutné urobiť o nich písomný záznam (§ 14 ods. 3 zákona), pričom tieto záznamy je potrebné uchovávať v súlade s lehotou uvedenou v § 19 tohto zákona.

Určená osoba môže na základe výsledkov posudzovania jednotlivých okolností obchodu a finančnej operácie a s ohľadom na prehľad foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) a § 4 ods. 2 zákona 297/2008) dospieť k záveru, že v danom prípade nejde o NOO. Ak to nie je možné len na základe informácií o klientovi, ktoré finančná inštitúcia už má k dispozícii, môže podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné informácie a doklady v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 zákona.

V prípadoch, keď určená osoba nedokáže ani týmto postupom zdôvodniť obchody a finančné operácie klienta, ktoré sa nezhodujú s jeho rizikovým profilom alebo s jeho známymi alebo očakávanými aktivitami, postačí, že tieto operácie len nasvedčujú tomu, že ich vykonaním môže dôjsť k legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo k financovaniu terorizmu a určená osoba je povinná postupovať podľa § 17 zákona 297/2008, t. j. ohlásiť NOO FSJ.

Posudzovanie obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu vykonávajú v závislosti od obchodu a finančnej operácie zamestnanci, ako aj určená osoba.

c) posudzovanie obchodov a finančných operácií v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta

Prostriedkom následného monitorovania obchodov a finančných operácií klientov je napríklad následný náhodný výber uskutočnených obchodov a finančných operácií v rámci výkonu kontroly zo strany vedúceho zamestnanca, nadriadeného príslušnému zamestnancovi, ktorý realizoval operácie klienta, ako aj v rámci výkonu kontroly uskutočňovanej určenou osobou a útvaram vnútornej kontroly.

(6) Odporúčaný postup pri spracovávaní a narábaní s internými oznámeniami o NOO a hláseniami o NOO:

- a) všetky interné oznámenia o NOO zaslané príslušnými zamestnancami určenej osobe musia byť zdokumentované podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona 297/2008 a musia byť k dispozícii pre účely kontroly podľa ustanovenia § 29 zákona,
- b) zasielanie interných oznámení a hlásení určenej osobe nesmie byť podmienené predchádzajúcim súhlasom žiadnej osoby,
- c) určená osoba eviduje a uchováva oznámenia o interných oznámeniach o NOO vrátane funkcie, mena, priezviska, označenia pracoviska alebo útvaru finančnej inštitúcie a všetkých údajov o danom klientovi a obchode v súlade s ustanovením § 19 zákona 297/2008,
- d) určená osoba ako aj zamestnanci finančnej inštitúcie vrátane vedúcich zamestnancov (a členov štatutárneho orgánu), ktorí sa podieľajú na posudzovaní obchodov podľa § 14 zákona 297/2008, sú povinní zachovávať mlčanlivosť o ohlásenej NOO a o opatreniach, ktoré vykoná FSJ (§ 18 zákona), vrátane plnenia povinností podľa ustanovení § 17 ods. 5 a § 21 zákona; pričom povinnosti mlčanlivosti sa však finančná inštitúcia nemôže dovoľávať voči Národnej banke Slovenska a Ministerstvu financií SR (§ 18 ods. 5 zákona) v súvislosti s výkonom dohľadu a kontroly podľa ustanovenia § 29 zákona. Za predpokladu, že poskytnuté informácie sa použijú výhradne na účely predchádzania legalizácii alebo financovaniu terorizmu, sa povinnosť mlčanlivosti

- nevzťahuje na poskytovanie informácií medzi úverovými alebo finančnými inštitúciami za podmienok podľa ustanovení § 18 ods. 8 písm. a) a c) zákona,
- e) finančná inštitúcia je povinná vypracovať postup od zistenia NOO po neodkladné ohlásenie NOO, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí obchod posudzujú,
 - f) určená osoba po prijatí interného oznámenia o NOO môže potvrdiť prijatie oznámenia o NOO príslušnému zamestnancovi, ktorý zaslal oznámenie. Potvrdenie by malo obsahovať poučenie o povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa ustanovenia § 18 zákona. V prípade, ak má finančná inštitúcia elektronický systém zberu interných hlásení, ktorý umožňuje príslušnému zamestnancovi sledovať stav, resp. prijatie podaného interného hlásenia o NOO určenou osobou, resp. útvárom prevencie, nie je potrebné individuálne potvrdenie prijatia takéhoto oznámenia,
 - g) interné oznámenie o NOO, resp. konanie klienta a obchod alebo finančná operácia, ktorej sa oznámenie týka, musia byť predmetom posúdenia určenej osoby, ktorá môže na základe výsledkov ďalšieho posudzovania jednotlivých okolností obchodu, resp. finančnej operácie a s ohľadom na prehľad foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona) a § 4 ods. 2 zákona rozhodnúť, či ide alebo nejde o NOO. Toto interné oznámenie obsahuje informácie o ekonomickom alebo zákonnom účele finančných operácií a v prípade, že ide o obchod obvyklý, aj dostatočné odôvodnenie alebo uvedenie informácií a dôvodov ohľadom jeho obvyklého charakteru. V opačnom prípade nemožno považovať proces takého posudzovania za hodnoverný a objektívny. Ak rozhodnutie nie je možné len na základe informácií o klientovi, ktoré finančná inštitúcia už má k dispozícii, môže podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné informácie a doklady podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona. Ak určená osoba dospeje k odôvodnenému záveru, že v prípade interne oznámenej NOO nejde o NOO, je povinná toto rozhodnutie písomne zdokumentovať a všetky súvisiace údaje, písomné podklady a elektronickú dokumentáciu naďalej uchovávať v súlade s dobou určenou v § 19 zákona,
 - h) v prípadoch, keď určená osoba nemôže ani týmto postupom dospieť k záveru, že nejde o NOO, postačí, že oznámený obchod, resp. finančná operácia nasvedčuje tomu, že ich vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo k financovaniu terorizmu a určená osoba je povinná postupovať podľa ustanovenia § 17 zákona, t. j. ohlásiť NOO FSJ.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona 297/2008 NOO alebo pokus o jej vykonanie musia byť ohlásené FSJ bez zbytočného odkladu, t. j. pri najbližšej príležitosti. Neustále je treba brať do úvahy konkrétne okolnosti situácie, v ktorej sa realizuje zistenie NOO, pričom finančná inštitúcia je povinná ohlásiť NOO čo najskôr. Rozhodnutie určenej osoby ohlásiť NOO nesmie byť podmienené súhlasom alebo schválením akoukoľvek inou osobou. Hlásenie o NOO obsahuje údaje určené ustanoveniami § 17 ods. 3 a nesmie obsahovať údaje uvedené v § 17 ods. 4 zákona. Označenie hlásenia o každej NOO by malo mať podobu: poradové číslo/rok/znakový kód finančnej inštitúcie.

Ohlásiť NOO je možné písomne, elektronickou formou alebo telefonicky (v takomto prípade je potrebné do 3 dní ohlásiť NOO aj osobne, písomne alebo elektronickou poštou). Vzor tlačiva hlásenia o NOO vydáva FSJ, nachádza sa na webovom sídle (<http://www.minv.sk/?vzory>).

Doplnenie hlásenia o NOO z vlastnej iniciatívy finančnej inštitúcie je možné urobiť najneskôr do 30 dní. Po tejto lehote je potrebné dodatočne získané informácie a podklady ohlásiť ako ďalšiu NOO. V tejto ďalšej NOO finančná inštitúcia uvedie, s ktorou NOO dodatočne získané informácie a podklady súvisia.

V súvislosti s ohlasovaním NOO a zasielaním ďalších doplňujúcich informácií, ako aj celkovej komunikácie a výmeny informácií s FSJ sa odporúča v záujme kompatibility

a zjednotenia postupu pri procese ohlasovania, ako aj zjednotenia kontrolných procesov, aby finančné inštitúcie komunikovali s FSJ elektronickými prostriedkami prostredníctvom elektronickej podateľne, za dodržania podmienok ochrany prenášaných dát a jednoznačnej identifikácie a overovania. Iba týmto spôsobom je možné predchádzať bezpečnostným rizikám spojeným s nahlasovaním NOO prostredníctvom pošty, faxu a e-mailu,

i) zákon 297/2008 ustanovením § 18 ods. 8 písm. a) umožňuje finančným inštitúciám za vymedzených podmienok výmenu informácií, ak tá je odôvodnená a má vzťah k hrozbe legalizácie alebo financovania terorizmu a napomáha povinným osobám efektívnejšie posudzovať obchodné a finančné operácie klienta, ako aj upozorniť ďalšie povinné osoby na identifikované riziká. Predmetom výmeny informácií nemôže byť plný rozsah ohlásenej NOO ako celku, ale iba konkrétna informácia vzťahujúca sa k hrozbe rizika legalizácie alebo financovania terorizmu. Poskytované informácie sa smú v zmysle zákona použiť výhradne na účely predchádzania legalizácie alebo financovania terorizmu.

(7) Odporúčaný postup pri zdržaní NOO:

- a) podľa ustanovenia § 16 zákona 297/2008 finančná inštitúcia zdrží NOO, teda určitý obchod alebo finančnú operáciu (§ 9 písm. h) zákona), ktorý by bol inak vykonaný,
- b) pokiaľ nedôjde zo strany klienta k nejakému úkonu, resp. prejavu vôle vykonať obchod alebo finančnú operáciu, finančná inštitúcia nemá aký obchod zdržať,
- c) finančná inštitúcia je povinná podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona zdržať NOO do jej ohlásenia FSJ, pričom vždy sa zohľadňujú prevádzkové a technické možnosti, ako aj okamih, kedy bola, resp. mala byť finančná operácia posúdená ako neobvyklá; napr. obchod klienta posúdený v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta už zdržať nemožno,
- d) finančná inštitúcia je povinná v zmysle ustanovenia § 16 ods. 2 zákona zdržať NOO v dvoch nasledujúcich prípadoch:
 1. finančná inštitúcia zdrží NOO na základe vlastného rozhodnutia vtedy, ak vykonaním NOO hrozí nebezpečenstvo, že môže byť zmarené alebo podstatne sťažené zaistenie príjmu z trestnej činnosti alebo prostriedkov určených na financovanie terorizmu; pričom o takomto zdržaní NOO je finančná inštitúcia povinná ihneď informovať FSJ,
 2. finančná inštitúcia zdrží NOO, ak ju o to FSJ písomne požiada; pričom dôvod na zdržanie NOO zo strany FSJ je vždy uvedený v písomnej žiadosti,
- e) finančná inštitúcia nezdrží NOO, ak ju nemožno z prevádzkových alebo technických príčin zdržať (o tejto skutočnosti ihneď informuje FSJ) alebo by zdržanie NOO mohlo podľa predchádzajúceho upozornenia FSJ zmariť spracovanie NOO,
- f) lehota zdržania operácie v zmysle § 16 zákona je najviac 48 hod., preto ak počas uvedenej lehoty FSJ oznámi finančnej inštitúcii, že vec odovzdala orgánu činnému v trestnom konaní, finančná inštitúcia je povinná lehotu zdržania predĺžiť, avšak max. o ďalších 24 hod.

Celková doba zdržania NOO môže teda trvať najviac 72 hodín. V prípade, že počas zdržania operácie nie je doručený finančnej inštitúcii príkaz na zaistenie finančných prostriedkov zo strany sudcu, resp. prokurátora v zmysle § 95 alebo 96 zákona č. 301/2005 Z. z. trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej „trestný poriadok“), finančná inštitúcia zdržanú operáciu po uplynutí uvedenej lehoty vykoná. Pred uplynutím lehoty zdržania finančná inštitúcia môže vykonať operáciu len v prípade, že jej FSJ písomne oznámi, že z pohľadu spracovania NOO nie je potrebné jej ďalšie zdržanie. Do doby zdržania NOO sa nepočíta sobota a deň pracovného pokoja.

Za začiatok plynutia lehoty zdržania operácie v zmysle § 16 zákona 297/2008 sa považuje okamih, kedy klient prejaví úmysel (vôľu) vykonať finančnú operáciu. V prípade, že finančná inštitúcia predpokladá, že klient prejaví úmysel vykonať NOO v budúcnosti, je povinná zabezpečiť také personálne, organizačné a technické opatrenia, aby v prípade jej zadania zo strany klienta nedošlo k jej vykonaniu, a tým k zmareniu prípadného zdržania NOO.

Za začiatok plynutia lehoty zdržania operácie v zmysle § 16 zákona nemožno považovať okamih, kedy finančná inštitúcia vyhodnotila ako neobvyklé už zrealizované finančné operácie, resp. sa o zrealizovaných operáciách klienta dozvedela. Dôvodom na vykonanie zdržania operácie rovnako nie je skutočnosť, keď klient požadoval od finančnej inštitúcie všeobecné informácie k platobnému účtu (informácia k aktuálnemu zostatku na účte a pod.).

Článok 9

Opatrenia proti financovaniu terorizmu

Terorizmus predstavuje jeden z najzávažnejších spôsobov porušovania hodnôt, akými sú ľudská dôstojnosť, sloboda, rovnosť a solidarita a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, na ktorých je založená Európska únia. Predstavuje aj jeden z najväznejších útokov na zásadu demokracie a zásadu právneho štátu, ktoré sú spoločné členským štátom a na ktorých je založená Európska únia. Zákon zakazuje financovanie terorizmu a ukladá finančným inštitúciám venovať pozornosť transakciám, ktoré môžu mať súvislosť s financovaním terorizmu.

(1) Definície terorizmu a financovania terorizmu:

Zákon č. 126/2011 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon 126/2011“) definuje medzinárodnú sankciu ako obmedzenie, príkaz alebo zákaz vydaný na účel udržania alebo obnovenia medzinárodného mieru a bezpečnosti, ochrany základných ľudských práv a boja proti terorizmu. Súčasne konkrétne vymedzuje medzinárodné sankcie v oblasti obchodu a nefinančných služieb, v oblasti finančných služieb a finančných trhov, peňažných prevodov, používania iných platobných prostriedkov, nákupu a predaja cenných papierov a investičných kupónov, v oblasti dopravy, pôšt, poštových služieb a elektronických komunikácií, v oblasti technickej infraštruktúry, v oblasti vedecko-technických stykov, v oblasti kultúrnych a športových stykov.

Cieľom sankcií je udržať alebo obnoviť medzinárodný mier a bezpečnosť podľa princípov Charty OSN a Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Ide predovšetkým o zmenu politiky vlády, štátu, jednotlivca alebo skupiny, ktoré nerešpektujú základné zásady právneho štátu, porušujú ľudské práva, medzinárodné právo alebo ohrozujú bezpečnosť.

(2) Postup pri plnení ohlasovacej povinnosti:

- a) finančné inštitúcie používajú v rámci ochrany pred financovaním terorizmu vo vzťahu ku klientom obdobné postupy ako pri ochrane pred legalizáciou, vrátane ohlasovania NOO spojených s financovaním terorizmu FSJ,
- b) finančné inštitúcie sú povinné ohlásiť NOO FSJ bez zbytočného odkladu (§ 17 ods. 1 zákona 297/2008); pričom zákon NOO definuje okrem iného aj ako obchod, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že klientom alebo konečným užívateľom výhod je osoba, voči ktorej sú vykonávané medzinárodné sankcie, alebo obchod, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že jeho predmetom je, alebo má byť, vec alebo služba, ktoré môžu súvisieť s vecou alebo službou, voči ktorým sú vykonávané sankcie podľa zákona 126/2011.

(3) Povolenie na prevod finančných prostriedkov

Podľa § 4 ods. 2 zákona 126/2011 v spojení s príslušným nariadením Rady EÚ o reštriktívnych opatreniach (napr. nariadenie Rady EÚ č. 961/2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu) je Ministerstvo financií SR príslušné na zabezpečenie úradného postupu; napr. vydávať povolenia na prevod finančných prostriedkov po súhlasnom vyjadrení iných štátnych orgánov uvedených v § 14 ods. 5 a 6 zákona 126/2011. Dožiadany orgán má povinnosť zaslať v lehote určenej Ministerstvom financií SR vyjadrenie a táto lehota nesmie byť kratšia ako desať dní odo dňa doručenia výzvy. Kratšiu lehotu možno určiť len výnimočne a treba ju dôkladne odôvodniť.

Príslušným útvarom je **Sekcia finančného trhu Ministerstva financií**.

(4) Konsolidovaný zoznam sankcionovaných osôb

Zoznamy sankcionovaných osôb (fyzických osôb aj právnických osôb) sú súčasťou príloh jednotlivých nariadení a rozhodnutí EÚ, ktoré zavádzajú všetky finančné inštitúcie členských štátov okamžite zmraziť finančné a ekonomické zdroje sankcionovaných osôb zo štátov určených v prílohách jednotlivých nariadení a rozhodnutí ES.

Predmetné nariadenia a rozhodnutia EÚ týkajúce sa výlučne sankcionovaných subjektov a komplexných reštriktívnych opatrení, vrátane konsolidovaného zoznamu, ktorý obsahuje mená a identifikačné údaje o všetkých osobách, skupinách, či subjektoch na ktoré sa vzťahujú finančné obmedzenia Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ (v rámci presadzovania Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (Common Foreign and Security Policy) sú uvedené na webovom sídle (http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/index_en.htm). V tejto súvislosti sú na webovom sídle Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky uvedené sankcie EÚ (http://www.foreign.gov.sk/sk/zahranicna_politika/europske_zalezitosti-sankcie_eu, http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/docs/asures_en.pdf).

(5) Prijímanie sankcií (reštriktívnych opatrení):

- a) transpozíciou sankčných rezolúcií Bezpečnostnej Rady Organizácie spojených národov (ďalej len „BR OSN“),
- b) ak ide o autonómne sankcie prijímané iba EÚ, sankcie sú prijímané spoločnými pozíciami EÚ a implementované na úrovni EÚ; ak ide o autonómne sankcie, EÚ môže prijať i tvrdšie a širšie sankcie v porovnaní so sankčnou rezolúciou,
- c) sankcie týkajúce sa osôb, voči ktorým boli vyhlásené v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky.

Reštriktívne opatrenia sú prijímané vo viacerých podobách. Ide napr. o diplomatické sankcie, prerušenie spolupráce s tretou krajinou, bojkot športových alebo kultúrnych podujatí, obchodné sankcie, zbrojné embargá, finančné sankcie, zákazy letov, obmedzenia vstupu na územie členského štátu. Sankčné opatrenia OSN týkajúce sa zbraňového embarga alebo reštrikcie vstupu (VISA-ban) sú implementované priamo členským štátom.

Sankčné opatrenia týkajúce sa ekonomických vzťahov s tretími štátmi, napr. zmrazovanie finančných aktív a ekonomických zdrojov, sú implementované nariadením EÚ (schváleným Radou) a sú priamo záväzné a aplikovateľné v EÚ. Nariadenia majú všeobecnú platnosť a sú priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Ako právne záväzné akty majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a finančné inštitúcie v SR sú povinné uplatňovať sankcie vyhlásené nariadeniami EÚ priamo. Sú zároveň predmetom právneho posudzovania európskymi súdmi.

a) sankčné rezolúcie BR OSN

Rezolúcia BR OSN proti terorizmu je dokumentom, ktorý poskytuje základ pre kriminalizáciu podnecovania ku teroristickým činom a náboru osôb na tieto činy. Rezolúcie vyzývajú štáty, aby prijali potrebné a primerané opatrenia a v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodného práva zakázali zákonom podnecovanie k páchaniu teroristických činov a zabránili takejto činnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené, sankcie sú prijímané transpozíciou sankčných rezolúcií BR OSN. To znamená, že po vydaní rezolúcie BR OSN je potrebné predmetnú rezolúciu implementovať v čo najkratšom čase do nariadenia EÚ alebo do spoločnej pozície EÚ.

Prehľad o komplexných rezolúciách, sankčných výboroch a politike OSN proti terorizmu je zverejnený v anglickom jazyku na webovom sídle BR OSN (<http://www.un.org/Docs/sc/>).

b) autonómne sankcie prijímané EÚ

EÚ spoločnou pozíciou 2001/931/CFSP v znení Spoločnej pozície 2008/586/CFSP uverejnila zoznam sankcionovaných osôb (fyzických osôb a právnických osôb), ktoré sú spájané s terorizmom a voči ktorým je potrebné uplatniť sankcie v rámci boja proti terorizmu. Osoby v zozname Spoločnej pozície EÚ 2001/931/CFSP sú rozdelené na „externých teroristov“ a „interných teroristov“ (v tomto prípade ide o osoby označené „*“, ktoré sú občanmi EÚ respektíve majú sídlo v EÚ, napr. príslušníci baskickej organizácie E.T.A. a extrémistické skupiny najmä zo Španielska a Severného Írska).

Voči skupine tzv. externých teroristov sa uplatňujú finančné sankcie podľa čl. 3 Spoločnej pozície EÚ 2001/931/CFSP. Implementácia týchto sankcií je upravená rozhodnutím Rady EÚ 2005/428/CFSP a nariadením Rady č. 2580/2001, čo v praxi znamená, že na základe priamo aplikovateľnej legislatívy EÚ sú sankcie záväzné pre každého vo všetkých členských krajinách EÚ a priamo vykonateľné.

Voči interným teroristom sa neuplatňujú finančné sankcie, nakoľko to neumožňuje Zmluva o EÚ, ktorá dáva mandát na implementáciu reštriktívnych opatrení v rámci spoločného trhu a finančných služieb len voči tretím krajinám (čl. 60 a 301 Zmluvy o EÚ, t. j. zavedenie finančných sankcií z komunitárnej úrovne voči vlastným občanom EÚ nemá mandát). Voči interným teroristom sa uplatňuje na úrovni EÚ jedine tzv. posilnená justičná a policajná spolupráca na základe čl. 4 Spoločnej pozície EÚ 2001/931/CFSP, a súčasne v súlade s rozhodnutím Rady 2005/671/JHA z 20. septembra 2005 o výmene informácií a spolupráci vo veci trestného činu terorizmu.

c) postup v prípade osôb, voči ktorým boli vyhlásené sankcie v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky

Osoby uvedené na zozname Spoločnej pozície EÚ 2008/586/CFSP, označené „*“ sú však teroristi a na základe rezolúcie BR OSN 1373/2001 o potlačovaní financovania terorizmu, ako aj na základe čl. 2 Spoločnej pozície EÚ 2001/930/CFSP majú všetky krajiny povinnosť zmraziť ekonomické a finančné aktíva všetkým osobám, ktoré boli označené ako teroristi, resp. napomáhajú, alebo sú akýmkoľvek spôsobom v spojení s teroristickými štruktúrami.

Slovenská republika, vzhľadom na uvedené, nemohla vyhlásiť sankcie voči interným teroristom EÚ, preto zmrazovanie teroristických aktív voči uvedeným osobám bolo potrebné zakotviť na úrovni národnej legislatívy. Slovenská republika vyhlasuje medzinárodné sankcie nariadením vlády, ak tieto nevyplývajú priamo z uplatniteľného práva aktu EÚ v súlade s § 3

zákona 126/2011. Takýmto aktom podľa článku 288 Konsolidovaného znenia Zmluvy o EÚ je nariadenie, ktoré má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch EÚ. V našom právnom poriadku sú medzinárodné sankcie vyhlásené nariadením vlády SR č. 397/2005 Z. z., ktorým sa vyhlasujú medzinárodné sankcie zabezpečujúce medzinárodný mier a bezpečnosť v znení nariadenia vlády č. 209/2006 Z. z., č. 484/2006 Z. z., č. 488/2007 Z. z. a č. 239/2008 Z. z., 168/ 2009 Z. z. a nariadením č. 442/2009 Z. z. (ďalej „nariadenie č. 397/2005 Z. z.“). Nariadenie č. 397/2005 Z. z. a príslušné nariadenia EÚ ustanovujúce reštriktívne opatrenia obsahujú zoznam tých sankcionovaných osôb, ktorých činnosť sa viaže na územie členských krajín EÚ, alebo sú občanmi EÚ. Finančné inštitúcie sú povinné neodkladne zmraziť všetky finančné a ekonomické aktíva sankcionovaným osobám zaradeným na zoznam uverejnený v prílohe nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 397/2005 Z. z. alebo v príslušných nariadeniach Európskej únie upravujúcich reštriktívne opatrenia.

Článok 10

Uchovávanie údajov a dokumentácie

(1) Finančná inštitúcia je oprávnená na účely vykonania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (§ 10 až 12 zákona 297/2008) aj bez súhlasu a informovania klienta, ktorého sa to týka, zisťovať, získať, zaznamenávať, uchovávať, využívať a inak spracúvať osobné údaje klienta a iné údaje v rozsahu ustanovení § 10 ods. 1 a § 12 zákona.

(2) Finančná inštitúcia je v zmysle § 88 zákona 492/2009 oprávnená získať nevyhnutné osobné údaje aj kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosičoch informácií ako aj spracúvať rodné čísla a ďalšie údaje a doklady bez súhlasu klienta a v rozsahu uvedených ustanovení zákona.

(3) Finančná inštitúcia uchováva (archivuje) údaje o identifikácii klientov a o overovaní identifikácie, záznamy o obchodoch a finančných operáciách klientov a záznamy o zistení identifikácie konečných užívateľov výhod, vrátane fotokópií relevantných dokladov.

(4) Finančná inštitúcia je v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 a 2 zákona 297/2008 povinná uchovávať počas piatich rokov:

- a) od skončenia zmluvného vzťahu s klientom údaje a písomné doklady získané postupom podľa ustanovení § 10 až 12 zákona,
- b) od vykonania obchodu všetky údaje a písomné doklady o klientovi.

(5) Vzhľadom na dôležitosť informácií získavaných finančnou inštitúciou pri plnení povinnosti v súlade s § 14 ods. 2 písm. a) zákona 297/2008 pri prevencii legalizácie a financovania terorizmu sa odporúča archivovať v zákonnej lehote (5 rokov od uskutočneného písomného záznamu) aj písomné záznamy podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia.

(6) Finančná inštitúcia je povinná uchovávať uvedené údaje a písomné doklady aj dlhšie ako päť rokov, ak ju o to požiada FSJ písomnou žiadosťou, obsahujúcou lehotu a rozsah uchovávanía údajov a písomných dokladov. Uvedené povinnosti má aj finančná inštitúcia, ktorá ukončí činnosť, a to až do uplynutia doby, počas ktorej je povinná tieto údaje a písomné doklady uchovávať.

(7) Postup finančnej inštitúcie pri uchovávaní údajov a dokumentácie, záznamov súvisiacich s ochranou pred legalizáciou a financovaním terorizmu upravuje program finančnej inštitúcie, ktorý má v súlade so zákonom podrobnejšie stanoviť:

- a) záznamy, ktoré je potrebné archivovať (aspoň údaje o identifikácii klienta a záznamy o jeho obchodných operáciách a finančných operáciách, vrátane písomných záznamov podľa § 14 ods. 3 zákona a údaje o identifikácii konečného užívateľa výhod),
- b) formu záznamov (papierová, elektronická),
- c) miesto, spôsob, a obdobie, počas ktorého sa záznamy uchovávajú, so zohľadnením
 1. skončenia zmluvného vzťahu s klientom,
 2. vykonania obchodu s klientom, resp. finančnej operácie pre klienta a
 3. písomnej žiadosti FSJ a určenej lehoty (§ 19 ods. 3 zákona).

a) záznamy, ktoré je potrebné archivovať

1. záznamy o rizikivosti klientov

Predmetom uchovávaní sú dokumenty a informácie súvisiace so zaradením klientov do skupín podľa rizikivosti. Akúkoľvek dôležitú informáciu, ktorá potvrdzuje okolnosti opodstatňujúce preradenie klienta do inej rizikovej skupiny (a teda zmenu jeho rizikového profilu), získanú komunikáciou s klientom alebo inak, finančná inštitúcia zaznamená a uchováva spolu s ostatnými údajmi o klientovi.

2. záznamy o obchodoch a finančných operáciách

Vnútorne predpisy finančnej inštitúcie majú stanoviť povinnosť zaznamenania všetkých obchodov a finančných operácií uskutočnených pre klientov do účtovníctva a výkazníctva finančnej inštitúcie. Záznamy o finančných operáciách, ktoré dokladujú účtovné položky, sa majú archivovať vo forme, ktorá umožní FSJ, orgánom dohľadu, orgánom kontroly a orgánom činným v trestnom konaní zostavenie uspokojivého záznamu a overenie rizikového profilu každého klienta. Podporné záznamy obsahujú pokyny klienta súvisiace s finančnými operáciami klienta. Finančná inštitúcia archivuje záznamy o každej finančnej operácii realizovanej klientom, vrátane jednorazových. Lehota na uchovávanie je v takomto prípade rovnaká ako pre uchovávanie identifikačných záznamov a dokumentácie.

3. záznamy o interných oznámeniach NOO a hláseniach o NOO

Finančná inštitúcia je povinná uchovávať všetky hlásenia o neobvyklých aktivitách klientov, a to interné oznámenia NOO určené pre určenú osobu aj hlásenia o NOO, ktoré určená osoba zaslala FSJ. Ak určená osoba, po posúdení relevantných informácií a poznatkov týkajúcich sa neobvyklej aktivity klienta, rozhodla, že nešlo o NOO a nezaslala hlásenie FSJ, dôvody takéhoto rozhodnutia musia byť taktiež zaznamenané a uchovávané spolu so záznamami o príslušnej obchodnej operácii.

4. záznamy o uskutočnenom vzdelávaní a odbornej príprave

Finančná inštitúcia uchováva záznamy o uskutočnenej odbornej príprave zamestnancov, ktoré obsahujú dátum a obsah uskutočneného vzdelávania a potvrdenie, že príslušný zamestnanec sa zúčastnil odbornej prípravy a oboznámil sa s programom finančnej inštitúcie na ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu a súvisiacimi vnútornými predpismi finančnej inštitúcie.

5. program

Finančná inštitúcia uchováva program, ktorý obsahuje informácie o zákonných ustanoveniach, zodpovednostiach zamestnancov a všetky operatívne postupy a povinnosti

zamestnancov v podmienkach finančnej inštitúcie pri výkone obchodov a finančných operácií vrátane najčastejších foriem NOO.

6. záznamy o vykonaných kontrolách

Finančná inštitúcia uchováva záznamy o vykonaných kontrolách.

b) a c) forma záznamov a miesto, spôsob, a obdobie, počas ktorého sa záznamy uchovávajú

Predmetom uchovávanía údajov sú originály, prípadne aj fotokópie papierových podkladov a dokumentácie ako aj dáta uložené v osobných počítačoch a mechanické nosiče elektronických údajov. Lehoty uchovávanía sú rovnaké bez ohľadu na podobu, v akej sú tieto údaje archivované.

Vzhľadom na potrebu dodatočného poskytovania údajov o klientoch a finančných operáciách klientov, najmä pre FSJ a orgány činné v trestnom konaní, je dôležité, aby finančná inštitúcia bola schopná vyhľadať potrebné podklady (dokumentáciu a nosiče) s údajmi, resp. záznamami bez zbytočného odkladu.

Finančná inštitúcia uchováva uvedené informácie a podklady, aj po uplynutí zákonnej lehoty, týkajúce sa tých klientov a ich finančných operácií, v prípade ktorých bolo začaté preverovanie zo strany orgánov činných v trestnom konaní, resp. bolo začaté trestné stíhanie a pre účely preverovania a trestného stíhania, a to na základe písomnej požiadavky FSJ v zmysle § 19 ods. 3 zákona 297/2008 v rozsahu a po dobu uvedenú v požiadavke.

V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať usmernenie FSJ zverejnené na webovom sídle (http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/finpol/Par19ods-2-pism-b-usrnenie.pdf).

(8) Záznamy vypracované a uchovávané finančnou inštitúciou majú spĺňať zákonné požiadavky na vedenie záznamov o údajoch o klientoch a súčasne majú umožniť:

- a) vyhodnotiť efektivnosť dodržiavania základných princípov ako aj postupov finančnej inštitúcie na ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu nezávislou osobou,
- b) zrekonštruovať priebeh finančných operácií uskutočnených finančnou inštitúciou pre klienta,
- c) identifikovať a lokalizovať každého klienta,
- d) identifikovať všetky interné oznámenia NOO a externé hlásenia o NOO,
- e) splniť v primeranom čase zákonné požiadavky FSJ, orgánu dohľadu a orgánov činných v trestnom konaní, týkajúce sa klienta a finančnej operácie.

Článok 11

Zabezpečovanie systému a výkonu vnútornej kontroly

Vo finančnej inštitúcii musí spoľahlivo fungovať systém kontroly, zameraný aj na plnenie opatrení ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

(1) Systém kontroly tvorí určenie kontrolných zodpovedností na všetkých stupňoch riadenia ako aj výkon kontrolnej činnosti:

- a) dozornou radou finančnej inštitúcie,
- b) členmi štatutárneho orgánu finančnej inštitúcie,
- c) určenou osobou (jej zástupcom, príp. útvarom prevencie),
- d) vedúcimi zamestnancami,
- e) zamestnancami v rámci spracovávanía obchodov, resp. finančných operácií klientov,

- f) zamestnancami prichádzajúcimi do kontaktu s klientom pri uzatváraní obchodov, resp. finančných operácií,
- g) zamestnancom zodpovedným za výkon vnútornej kontroly, ktorému prináleží kontrolovať všetky útvary, vrátane určenej osoby, príp. útvaru prevencie a príslušných zamestnancov.

a) a b) kontrola vykonávaná štatutárnym orgánom a dozornou radou finančnej inštitúcie

Vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov finančnej inštitúcie a vyplýva z postavenia v hierarchii riadiaceho systému finančnej inštitúcie. Štatutárny orgán finančnej inštitúcie a zodpovedná osoba pobočky pravidelne, najmenej raz ročne, vyhodnocuje účinnosť existujúceho systému – koncepcie na ochranu finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu, programu a konkrétnych opatrení, vrátane činnosti príslušných útvarov a zamestnancov.

c) a d) kontrolná činnosť vykonávaná určenou osobou a vedúcimi zamestnancami

Vyšplýva z kompetencií, povinností a zodpovedností určenej osoby a každého vedúceho zamestnanca finančnej inštitúcie a je vykonávaná ako pravidelná a priebežná kontrola plnenia pracovných povinností spočívajúca v overovaní a odsúhlasovaní kvality, úrovne alebo stavu výkonu pracovných činností podriadených zamestnancov v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

e) a f) kontrola vykonávaná zamestnancami

Ide o nepretržitý kontrolný proces v jednotlivých útvaroch finančnej inštitúcie vykonávaný na dennej báze. Predstavujú ho kontrolné mechanizmy, ktoré sú priamou súčasťou pracovných postupov zamestnancov ako ich pracovných povinností, úloh a zodpovedností v prvom kontakte s klientmi; vyplývajúce z ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti alebo financovaním terorizmu.

g) kontrola vykonávaná zamestnancom zodpovedným za výkon vnútornej kontroly

Zamestnanec zodpovedný za výkon vnútornej kontroly kontroluje plnenie dodržiavania programu a vnútorných predpisov a overuje prijaté postupy na účely ochrany pred legalizáciou alebo financovaním terorizmu, ako aj výkon povinností zamestnancami, vedúcimi zamestnancami a určenou osobou (jej zástupcom, príp. útvarom prevencie).

Výkon kontroly má byť zameraný najmä na kontrolu programu vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu (podľa § 20 zákona 297/2008), súvisiacich vnútorných predpisov finančnej inštitúcie a kontrolu:

1. spôsobu vykonávania starostlivosti o klienta (vykonávanie príslušných stupňov (úrovní) starostlivosti vo vzťahu ku klientom),
2. postupov na zabezpečenie aktuálnosti získaných informácií o klientoch (verifikácia),
3. posudzovania konkrétnych finančných operácií, monitorovania klientov, ich finančných operácií a obchodných vzťahov,
4. hodnotenia a riadenia rizík,
5. postupu posudzovania NOO, aktuálnosti prehľadu foriem NOO, postupu interného oznamovania NOO a ohlasovania NOO FSJ,
6. obsahu, harmonogramu a vykonávania odbornej prípravy zamestnancov,
7. uchovávanía záznamov.

(2) V ročnom pláne kontrolnej činnosti zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly má byť zahrnutá komplexná kontrola oblasti AML a kontrola programu vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti minimálne jedenkrát za rok. Z vykonanej previerky je zamestnanec zodpovedný za výkon vnútornej kontroly povinný vypracovať písomnú správu, ktorá musí obsahovať hodnotenie oblasti AML, informácie o zistených nedostatkoch a návrh odporúčaní na odstránenie týchto nedostatkov. V rámci pravidelného preverovania systému a procesov prevencie finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu by mala byť vyhodnotená funkčnosť, účinnosť a efektívnosť všetkých prvkov, nástrojov, postupov, riadiacích a kontrolných mechanizmov uplatňovaných v tejto oblasti. O výsledkoch vykonaných kontrol by mali byť členovia štatutárneho orgánu, vedúci pobočky a členovia dozornej rady finančnej inštitúcie pravidelne informovaní, napr. minimálne raz ročne a v prípade zistenia závažných nedostatkov bezodkladne.

Článok 12 **Záverečné ustanovenia**

(1) Toto metodické usmernenie sa uplatňuje odo dňa zverejnenia vo Vestníku Národnej banky Slovenska.

Vladimír Dvořáček v. r.
výkonný riaditeľ útvaru
dohľadu nad finančným trhom

PRÍLOHA**Formy a metódy legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a indikátory pre rozpoznanie neobvyklosti**

Zisťovanie a posudzovanie NOO, ich analýza, spracovanie a následné hlásenie FSJ, je cieľavedomý a systematický proces, ktorý za súčasného uplatnenia princípu KYC predpokladá kvalifikované rozpoznanie znakov neobvyklosti na základe informácií, ktoré má určený pracovník finančnej inštitúcie v čase posudzovania obchodu alebo transakcie, či iného úkonu k dispozícii, alebo takých, ktoré vie získať v čase, ktorý neohrozí ohlásenie NOO v zákonom stanovenej lehote.

Pri posudzovaní obchodu, finančnej operácie alebo obchodného vzťahu je potrebné zohľadňovať najmä:

1. Informácie o klientoch a okolnostiach uzavretia obchodného vzťahu, resp. okolnostiach vykonaného obchodu alebo finančnej operácie od klientskych pracovníkov finančnej inštitúcie v tzv. prvej línii
2. Interné hlásenia o NOO a záznamy o nich
3. Informácie získané v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu
4. Informácie získané v rámci spätného posudzovania obchodov a finančných operácií klienta
5. Zostavy a výstupy z interného informačného systému finančnej inštitúcie, ktorý by mal obsahovať analytický nástroj na automatické vyhodnocovanie a identifikáciu indikátorov poukazujúcich na možnú NOO, ktorý musí byť zosúladený s programom.
6. Informácie získané od inej povinnej osoby
7. Informácie z komerčných databáz
8. Informácie z otvorených zdrojov
9. Informácie vyplývajúce z dožiadaní a príkazov oprávnených osôb, najmä Policajného zboru, prokuratúry, súdov, exekútorov a pod.
10. Informácie od FSJ, najmä spätná väzba o účinnosti prijatých hlásení o NOO a ich spôsobe vybavenia, varovania a informácie o indikátoroch a nových formách NOO zverejňovaných alebo cielene adresovaných FSJ
11. Analýzy a výsledky preverovania pracovníkov AML.

Pri analýze a posudzovaní obchodov a finančných operácií s cieľom zistenia, či nejde o NOO, treba tieto posúdiť vždy najmä z hľadiska:

1. Osoby realizujúcej alebo žiadajúcej o vykonanie obchodu alebo finančnej operácie
2. Právnickej osoby, ktorú takáto osoba, v prípade, že nekoná vo vlastnom mene, vlastní, reprezentuje, koná za ňu, alebo ju akýmkoľvek iným spôsobom zastupuje
3. Obchodu, finančnej operácie a požiadaviek klienta
4. Ďalších v tom čase dostupných a známych vzťahov, okolností a informácií získaných nielen činnosťou finančnej inštitúcie a jej pracovníkov, ale aj činnosťou napr. oprávnených orgánov
6. Rozhodnutia o prípadnom zdržaní NOO.

Pracovníci AML by mali pri zisťovaní a posudzovaní NOO dbať najmä na posúdenie:

1. **Osoby klienta (fyzickej osoby), pričom sa treba zamerať najmä na jeho:**
 - Sociálny status
 - Vek (rizikovými faktormi sú najmä nízky a opačne vysoký vek,)

- Štátnu príslušnosť (v prípade cudzinca zisťovať dôvody realizovania obchodov na území SR, štátna príslušnosť ku krajine podporujúcej medzinárodný terorizmus a pod.)
- PEP (politicky exponovaná osoba)
- Riziko z hľadiska korupcie (osoby s rozhodovacími právomocami, predstavitelia verejnej moci)
- Kriminálne aktivity - z komerčných databáz a otvorených zdrojov zisťovať, či nejde o osobu trestne stíhanú alebo odsúdenú za spáchanie trestného činu, osobu podozrivú zo spáchania trestného činu, osobu podozrivú z príslušnosti k zločineckej alebo teroristickej skupine, cenným zdrojom takýchto informácií sú okrem komerčných databáz a otvorených zdrojov aj žiadosti a príkazy Policajného zboru, prokuratúry a súdov. Využívanie komerčných databáz je odporúčané s ohľadom na predmet a rozsah činnosti finančnej inštitúcie a uplatňovanie starostlivosti o klienta
- Závazky voči tretím stranám (úverový register, daňové povinnosti, záväzky voči sociálnej poisťovni)
- Pozitívny záznam v registroch povinnej osoby (register NOO, odmietnuté obchody, podvodné konanie a pod.)
- Spätná väzba a informácie od FSJ
- Vonkajšie znaky poukazujúce na príslušnosť k extrémistickým skupinám a hnutiam
- Doklady (bezdomovec, osoba zbavená svojprávnosti, podozrenie na pozmenené alebo falšované doklady, stratené doklady)
- Prítomnosť tretích osôb vstupujúcich do vzťahu klient-finančná inštitúcia, alebo ak je zrejmé, že ich prítomnosť súvisí s konaním klienta
- Komunikáciu, požiadavky a správanie, vedomosti o obchode alebo finančnej operácii, podnikaní a pod.

2. Právnickej osoby, pri ktorej treba analyzovať najmä:

- Predmet podnikania vo vzťahu k posudzovanému obchodu alebo finančnej operácii, ale aj z hľadiska vytvorenia rizikového profilu klienta
- Zisťovanie, či nejde o povinnú osobu
- Formu a štatút právnickej osoby (ďalej len „PO“)
- Dátum a miesto registrácie z hľadiska zvýšenej miery rizika (schránkové spoločnosti, rizikové oblasti a pod., novozaložené spoločnosti s neprimerane vysokým obratom)
- Spoločníkov, štatutárnych zástupcov, osoby splnomocnené konať, konečný užívateľ výhod – rovnako ako každú právnickú alebo fyzickú osobu samostatne
- Bývalých spoločníkov a štatutárnych zástupcov
- Doterajší priebeh podnikania
- Časté zmeny sídla a obchodného mena spoločnosti
- Dostupné informácie z otvorených zdrojov
- Nesplatené záväzky voči obchodným partnerom a štátu
- Informácie z úverových a iných dostupných registrov
- Obchodných partnerov
- Zneužitie a riziko zneužitia na kriminálnu činnosť
- Pozitívny záznam v registroch povinnej osoby (register NOO, odmietnuté obchody, podvodné konanie a pod.).

3. Obchodu alebo finančnej operácie (forma, spôsob realizácie a hodnota), kde je potrebné sa zamerať najmä na:

Právnické a fyzické osoby realizujúce obchod alebo finančnú operáciu

- Reálnosť obchodu alebo finančnej operácie a účel
- Rizikovosť obchodu alebo finančnej operácie
- Hodnotu a objem obchodu alebo finančnej operácie
- Predmet obchodu alebo finančnej operácie
- Spôsob a formu platby
- Doklady predložené klientom
- Požiadavky klienta
- Obchodných partnerov
- Informácie o podobných obchodoch z otvorených zdrojov
- Vyjadrenie sa k obchodu od kompetentných a odborných útvarov finančnej inštitúcie
- Skúsenosti iných povinných osôb s daným typom obchodov.

Formy a metódy NOO si každá finančná inštitúcia stanoví podľa vlastných kritérií; zohľadňujúc najmä rozsah a druh činností a služieb, ktoré poskytuje, klientely, počtu pobočiek a miesta ich pôsobenia, doterajších skúseností, aj v rámci skupiny, ktorej je členom.

Indikátory neobvyklosti

Vo vzťahu k osobe:

- Osoba, u ktorej existuje predpoklad, že nekoná vo vlastnom mene a môže byť riadená inou osobou, tzv. biely kôň, a osoby, u ktorých je riziko legalizácie a financovania terorizmu vyššie ako u bežnej populácie. Takéto osoby je možné rozpoznať najmä na základe nasledovných vonkajších charakteristík a znakov:
 - Zanedbaný vzhľad, zlá sociálna situácia
 - Vplyv návykových látok
 - Neznalosť obchodu a finančnej operácie, činnosti podnikania
 - Neobvyklé a štandardom vybočujúce správanie
 - Bezdomovec, prihlásený k trvalému pobytu iba na miestnom úrade, v dokladoch chýba ulica, prípadne je táto skutočnosť známa pracovníkovi finančnej inštitúcie
- Osoba, ktorá figuruje ako majiteľ viacerých obchodných spoločností, ktoré boli od určitého času na túto osobu postupne prevádzané
- Osoba, ktorá je síce vlastníkom, konateľom spoločnosti, avšak nemá dispozičné právo k účtom, prípadne nikdy nekoná samostatne
- Prítomnosť tretích osôb, ktoré riadia alebo kontrolujú konanie takejto osoby
- Osoba používajúca stratené, falšované alebo pozmenené doklady
- Osoba zámerne uvádzajúca nepravdivé údaje, najmä o zamestnaní, mieste pobytu, svojich aktivitách a pod. taktiež osoba nereagujúca na výzvy finančnej inštitúcie
- Osoba v pátraní
- Osoba podozrivá z páchania trestnej činnosti
- Osoba, o ktorej je známe, že je členom zločineckej skupiny alebo existuje podozrenie k príslušnosti k takejto skupine
- Osoby, ktoré sú v písomných dožiadaniach ozbrojených a spravodajských služieb
- Osoba nachádzajúca sa na zoznamoch sankcionovaných osôb
- Osoba nachádzajúca sa na zoznamoch teroristov, prípadne sympatizujúca s terorizmom ako takým
- Osoba prejavujúca vzhľadom, správaním a vyjadrovaním sympatie k extrémizmu

- Cudzinec bez zjavného vzťahu k SR
- Cudzinec z oblastí známych ako rizikové vo vzťahu k podpore medzinárodného terorizmu
- Osoby zbavené spôsobilosti na právne úkony
- Deti, osoby mladistvé, blízke veku mladistvého a taktiež osoby vysokého veku
- Osoby so zvýšeným rizikom korupcie – predstavitelia verejnej správy, predstavitelia politických strán
- Politicky exponované osoby, zahraniční verejní činitelia
- Predstavitelia nadácií, neziskových združení a pod.
- Osoby, ktoré boli predmetom hlásenia o NOO
- Osoby, ktoré sú evidované ako neplatiči a nespoľahlivé osoby z registrov a informácií dostupných pracovníkom finančnej inštitúcie
- Osoby podnikajúce v oblasti obchodu a výroby štátom a medzinárodným spoločenstvom kontrolovaného tovaru a technológií.

Rovnako sa z hľadiska rizika legalizácie a financovania terorizmu posúdia aj osoby, ktoré sú takýmto osobám blízke, alebo je o nich známe, že konajú spoločne, prípadne majú prospech z konania takýchto osôb. V zásade neplatí, že ak je obchod, finančná operácia alebo akýkoľvek úkon realizovaný takouto osobou, automaticky musí ísť o NOO. Vždy treba konanie takýchto osôb posudzovať komplexne.

Z hľadiska právnickej osoby:

- Za PO koná, vlastní ju, je konečný užívateľ výhod v akomkoľvek preukázateľnom vzťahu fyzická osoba, u ktorej je zvýšená miera rizika legalizácie alebo financovania terorizmu
- Predmet činnosti PO nie je v súlade so skutočným podnikaním
- Predmet činnosti, ktorý je rizikový z hľadiska množnej legalizácie – najmä hazard, zmenárne
- Predmet činnosti si vyžaduje špeciálne povolenie
- Neprehľadná vlastnícka štruktúra
- PO, jej vlastník alebo spoločník má sídlo v daňovom raji, rizikovej oblasti z hľadiska podpory a financovania terorizmu
- PO má iba virtuálne sídlo
- „Ready made“ spoločnosť
- Iná povinná osoba – tendencia nevenovať pozornosť transakciám inej povinnej osoby
- PO, ktorá obchoduje s inými PO predstavujúcimi riziko legalizácie alebo financovania terorizmu
- PO, ktorej názov, resp. predmet činnosti je zavádzajúci a evokuje, že môže ísť o banku, finančnú inštitúciu a pod.
- Fiktívna banka
- PO, o ktorej je finančnej inštitúcii z jej dostupných registrov známe, že je dlžníkom, prípadne si neplní daňové povinnosti
- PO, o ktorej je známe, že bola zneužitá alebo akýmkoľvek spôsobom zapojená do páchania trestnej činnosti.

Spôsoby rozpoznania NOO môžu byť najmä:

1. Umelé zvyšovanie obratu pri firmách pracujúcich s hotovosťou. Príjem z trestnej činnosti vo forme hotovostných peňažných prostriedkov je zmiešavaný s príjmami z legálnej činnosti, pričom výsledok zmiešania sa deklaruje ako legálny príjem a legálny obrat.
2. Prevody finančných prostriedkov zo zahraničia na platobné účty fyzických osôb alebo právnických osôb, po ktorých nasleduje okamžitý prevod takmer celej výšky pripísanej čiastky, príp. snaha o hotovostný výber, pričom existuje riziko zo zmarenia zaistenia takéhoto príjmu na účely trestného konania. Ide najmä o výnosy z takých činností, ako sú phishing, pharming, vishing, internetové podvody, podvody s platobnými kartami, podvody s platobnými terminálmi.
3. Prevody medzi spoločnosťami s nejasnou vlastníckou štruktúrou, ktoré nemajú zrejmy ekonomický základ ani dôvod.
4. Obchodovanie so zbraňami a nebezpečným materiálom, ktoré je kryté fingovanými obchodmi alebo finančnými operáciami realizovanými spoločnosťami so sídlom v daňovom raji, pričom tuzemské platobné účty sú využívané iba na transfer a zneprehľadnenie finančných tokov.
5. Spätná pôžička, najčastejšie s využitím platobných účtov zahraničných fyzických a právnických osôb, zväčša so sídlom v daňovom raji.
6. Platby realizované neziskovými organizáciami, neinvestičnými fondmi a nadáciami alebo v ich prospech, ktoré nekorešpondujú s účelom ich založenia.
7. Využívanie platobných účtov, najmä fyzických osôb, na on-line stávkovanie a on-line hazardné hry.
8. Obchod alebo finančná operácia, pri ktorej klient odmieta poskytnúť informácie o pripravovanom obchode alebo sa snaží minimalizovať informácie alebo poskytne len také informácie, ktoré môže povinná osoba veľmi ťažko alebo len s veľkými nákladmi preveriť.
9. Splatenie pôžičky jednorazovou, resp. niekoľkými významnými platbami.
10. Splatenie pôžičky iným subjektom bez zjavného vzťahu ku klientovi.
11. Realizovanie obchodných operácií klienta so subjektmi, ku ktorým povinná osoba už eviduje informácie poukazujúce na vykonanie NOO v minulosti, resp. so subjektmi, ktoré okrajovo súviseli so zrealizovanou NOO.
12. Finančná inštitúcia má pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačných údajov o klientovi, ktorý sa odmieta podrobiť kontrole alebo odmieta uviesť identifikačné údaje osoby, za ktorú jedná.
13. Akékoľvek finančné operácie, ku ktorým klient v prípade žiadosti odmieta podať ďalšie informácie, prípadne podáva ťažko uveriteľné či overiteľné vysvetlenia.
14. Klient vykonáva činnosti, ktoré môžu napomáhať ukrytiu jeho totožnosti alebo totožnosti skutočného majiteľa.
15. Obchod alebo finančná operácia, pri ktorej objem finančných prostriedkov, s ktorými klient disponuje, je v zjavnom nepomere k povahe alebo rozsahu jeho podnikateľskej činnosti alebo ním deklaroványm majetkovým pomerom alebo pohybu na platobných účtoch klienta, ktoré nezodpovedajú povahe alebo rozsahu ich podnikateľskej činnosti, alebo obvyklým peňažným operáciám klienta.
16. Počet obrátov na platobnej karte alebo vykonanie väčšieho množstva peňažných operácií jeden deň alebo v dňoch nasledujúcich po sebe, nezodpovedá obvyklým finančným operáciám klienta, pričom klient má snahu o bezdôvodné značné prekročenie finančného limitu stanoveného zmluvou s finančnou inštitúciou.

17. Obchod alebo finančná operácia realizovaná fyzickými alebo právnickými osobami, u ktorých je zvýšené riziko legalizácie alebo financovania terorizmu.
18. Obchod alebo finančná operácia, ktorá vzhľadom na svoju zložitosť, nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov alebo inú svoju charakteristiku zjavne vybočuje z bežného rámca alebo charakteru obchodu určitého druhu alebo určitého klienta, alebo, ktorý nemá žiaden zrejmy ekonomický účel alebo zákonný účel.
19. Obchod, pri ktorom klient žiada o založenie zmluvného vzťahu alebo vykonanie finančnej operácie s povinnou osobou na základe nejasného projektu.
20. Obchod alebo finančná operácia, pri ktorej klient predloží falošné, neplatné, resp. odcudzené identifikačné doklady, sfaľšované dokumenty alebo a pod.
21. Opakované a časté zmeny dispozičného práva na základe plnej moci zo strany majiteľa platobného účtu.
22. Založenie platobných účtov, resp. vykonávanie finančných operácií najmä pre cudzincov prostredníctvom splnomocnenej osoby.
23. Vysoké sumy peňazí prevádzané do zahraničia alebo zo zahraničia s využitím platobných služieb.
24. Obchod alebo finančná operácia, pri ktorej je odôvodnený predpoklad, že jeho predmetom je alebo má byť vec alebo služba, ktoré môžu súvisieť s vecou alebo službou, voči ktorým sú vykonávané medzinárodné sankcie podľa osobitného predpisu.
25. Obchod alebo finančná operácia realizovaná z krajín a do krajín so zvýšeným rizikom financovania terorizmu, resp. krajín s vyšším bezpečnostným rizikom (drogy, zbrane a pod.).
26. Nárast vysokých zostatkov na platobnom účte, ktorý nie je v súlade so známym a štandardným obratom spoločnosti klienta a následný prevod na účet alebo účty v zahraničí.
27. Obchody alebo finančné operácie s účasťou spoločností s ručením obmedzeným, v ktorých nastala zmena v pozícii konateľa, zmena obchodného mena, zmena registračného súdu a pod.
28. Počet obrátov na platobnom účte v jeden deň alebo v dňoch nasledujúcich po sebe, nezodpovedajúci obvyklým finančným operáciám klienta.
29. Činnosť klientov súvisiaca s otváraním viacerých platobných účtov, ktorých množstvo je v zjavnom nepomere k predmetu činnosti a s tým súvisiace transakcie medzi týmito účtami.
30. Opakované spätné presuny finančných prostriedkov do zahraničných finančných inštitúcií a bánk so sídlom v rizikových oblastiach alebo spoločností so sídlom v rizikových oblastiach.
31. Obchody a finančné operácie s účasťou novozaložených spoločností registrovaných v daňových rajoch.
32. Účasť firmy alebo finančnej inštitúcie z krajiny s vysokým rizikom na transakcii.
33. Klient prevádzajúci vysoké sumy peňazí do zahraničia alebo zo zahraničia zjavne v rozpore s informáciami, s ktorými finančná inštitúcia disponuje.
34. Internetové lotériové a hazardné hry, kreditovanie hráčskeho konta a následne výplata z konta na iný účet bez samotného vykonania hazardu alebo len v zanedbateľnom množstve.
35. Presun prostriedkov z platobného účtu realizovaný bezprostredne po ich pripísaní z iného účtu.
36. Nahlásenie zmeny adresy pred doručením zmluvy o otvorení účtu kuriérom v porovnaní s adresou uvedenou pri vyplňaní údajov v zmluve o otvorení účtu on-line prostredníctvom internetu.

37. Realizácia finančných operácií na platobnom účte, kde platby sú v nízkych menovitých hodnotách, avšak v neprimerane vysokom objeme.
38. Opakované plnenie za klienta je vykonané treťou osobou (najmä úhrada jeho dlhu), ktorá nie je finančnej inštitúcii známa z jej podnikateľských aktivít a úhrada záväzkov je v nezvyčajne vysokom objeme finančných prostriedkov,
39. Klient je osoba zo štátu, ktorý nedostatočne alebo vôbec neuplatňuje opatrenia proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu.
40. V prípade ak finančná inštitúcia umožňuje klientovi hotovostné vklady a výbery:
 - jednorazový hotovostný vklad na platobný účet, ktorý nezodpovedá doterajším aktivitám klienta a informáciám, ktorými finančná inštitúcia o klientovi disponuje,
 - častá opakovateľnosť hotovostných vkladov bez zjavného dôvodu, ktorých vkladáním vznikol význačný vklad následne prevedený na miesto, ktoré za bežných okolností nie je spájané s klientom,
 - nezvyčajne vysoké hotovostné vklady realizované fyzickou alebo právnickou osobou, pri obchodných aktivitách, pri ktorých by za bežných okolností boli používané iné nástroje,
 - vklad hotovosti na platobný účet a následná požiadavka klienta o vystavenie potvrdenia o aktuálnom zostatku na platobnom účte a následný výber z účtu,
 - hotovostný vklad alebo prevod do zahraničia, pričom ako účel platby klient uvádza odmenu alebo províziu,
 - opakované hotovostné vklady väčšieho počtu klientov, ktorí realizujú vklady na rovnaký platobný účet bez zjavného účelu,
 - nezvyčajne vysoký vklad finančných prostriedkov na platobný účet fyzickej osoby, ktorá je zahraničnou politicky exponovanou osobou, vybočujúci z bežného rámca pohybov na takomto účte,
 - platba zo zahraničia, najmä mimo krajiny EÚ s popisom transakcie uvedeným ako dar, pomoc, pôžička a pod. a jej okamžitý výber v hotovosti, resp. okamžitý prevod na iný účet,
 - bezhotovostný kredit vysokej sumy na účet klienta s následnými hotovostnými výbermi v čiastkach,
 - klient disponuje neobvykle vysokou čiastkou v hotovosti, ktorá nekorešponduje s jeho vzhľadom alebo vystupovaním,
 - klient je pri uzatváraní zmluvného vzťahu alebo pri hotovostnom vklade sprevádzaný inou osobou a je sledovaný,
 - hotovostný vklad na platobný účet v prospech klienta presahujúci 15 000 EUR.